

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พลังงานไฟฟ้า

เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุ
ในวงจรไฟฟ้า

ครูผู้สอน ครุฑติรส พงษ์าวดาร

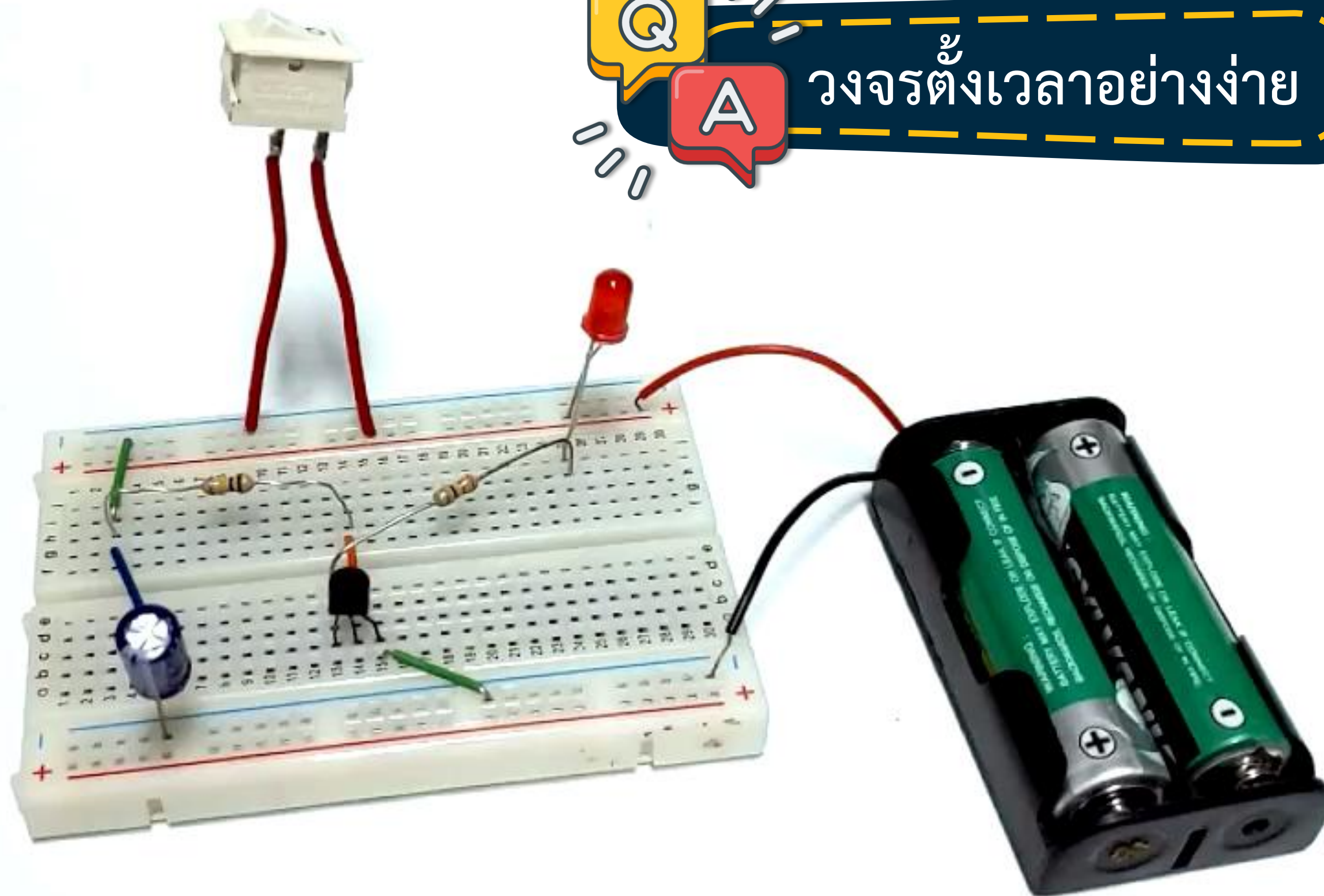
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พลังงานไฟฟ้า

เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

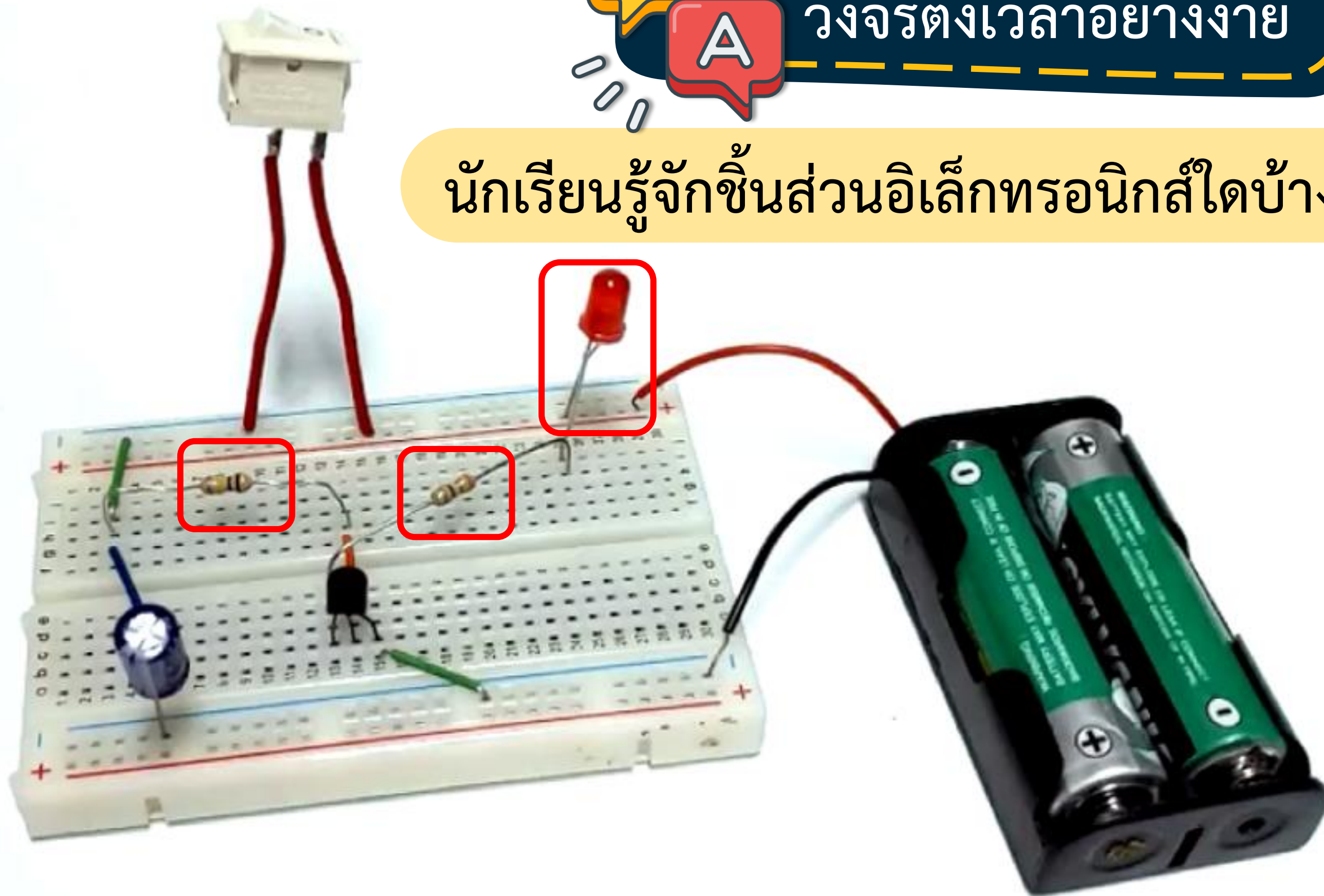
วงจรตั้งเวลาอย่างง่าย

วงจรตั้งเวลาอย่างง่าย

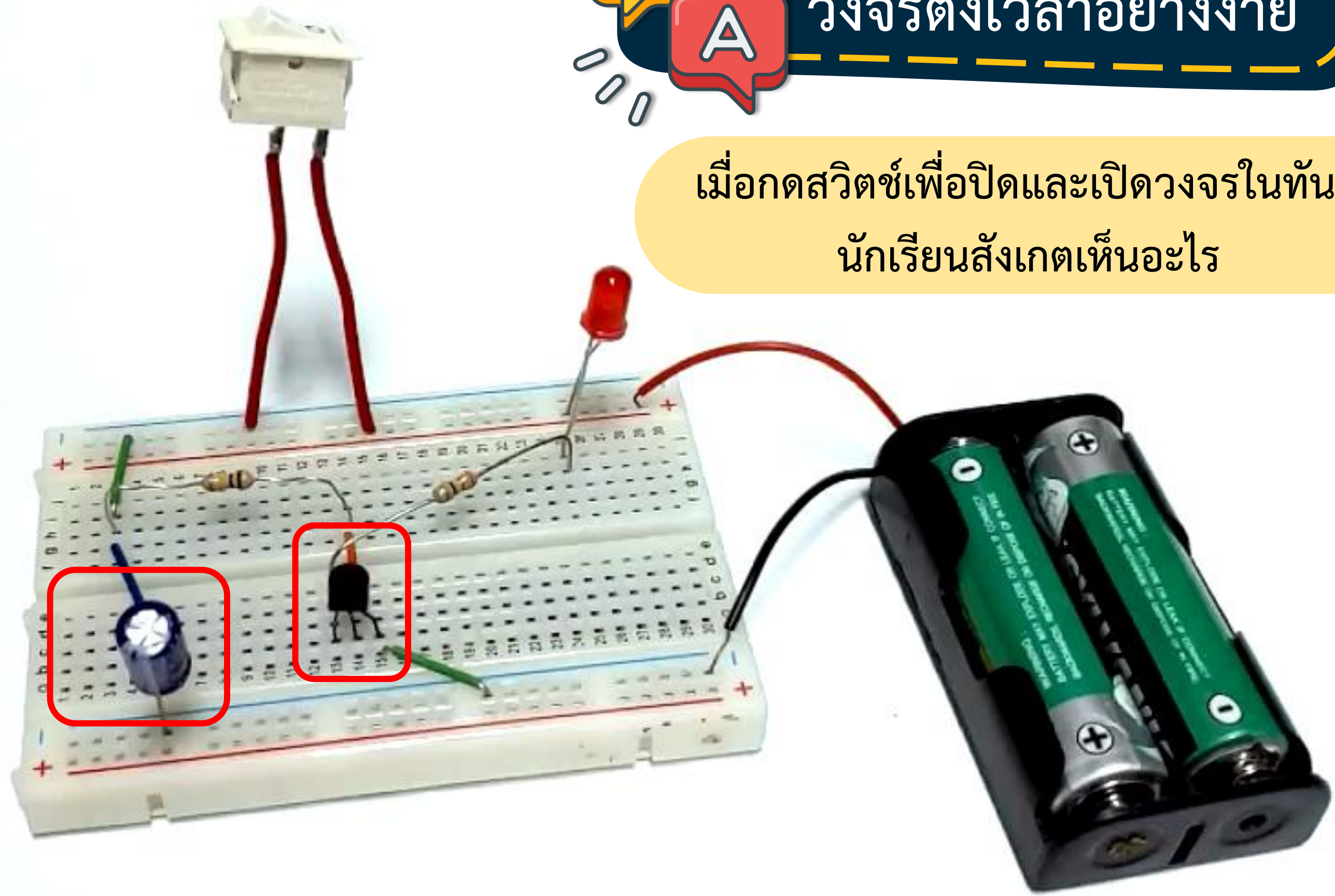
นักเรียนรู้จักชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ใดบ้าง?

Q **A** วงจรตั้งเวลาอย่างง่าย

เมื่อกดสวิตช์เพื่อปิดและเปิดวงจรในทันที ?
นักเรียนสังเกตเห็นอะไร

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าตัวเก็บประจุ
ทำหน้าที่อย่างไรในวงจรไฟฟ้า

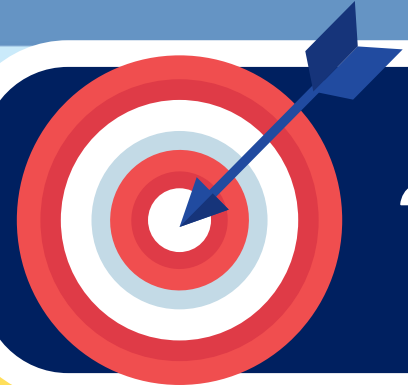
จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

อธิบายหน้าที่ของตัวเก็บประจุ
ในวงจรไฟฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุปเกี่ยวกับหน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้าจากการสำรวจตรวจสอบ
- สร้างแบบจำลอง โดยการเขียนแผนภาพแสดงการต่อตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

ความมุ่งมั่นอดทนโดยไม่ย่อท้อในการสำรวจ
ตรวจสอบเพื่อให้ได้หลักฐานสำหรับการสร้าง
คำอธิบายหน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

ใบกิจกรรมที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุ ในวงจรไฟฟ้า

สามารถดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พลังงานไฟฟ้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า
รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รหัสวิชา ว23102 ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดประสงค์

1. สังเกตและอธิบายหน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า
2. เขียนแผนภาพการต่อตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

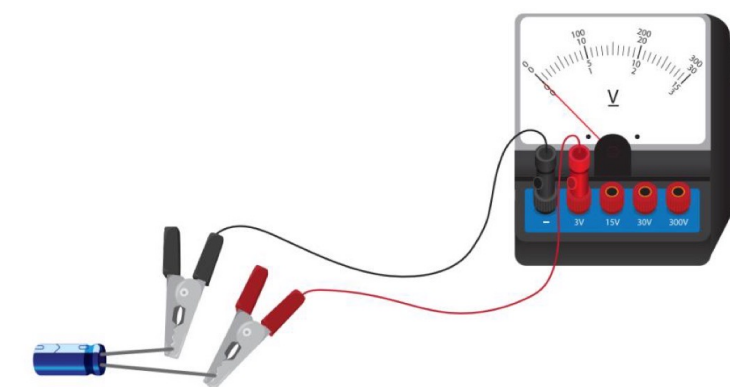
วัสดุและอุปกรณ์

1. ตัวเก็บประจุ 470 μF	1 อัน
2. สายไฟฟ้าคลิปปากจระเข้	2 เส้น
3. ถ่านไฟฉาย 1.5 V	2 ก้อน
4. กระดาษถ่านแบบ 2 ก้อน	1 อัน
5. ไดโอดเปล่งแสงสีเขียว	1 อัน
6. โวลต์มิเตอร์	1 เครื่อง

วิธีการดำเนินการกิจกรรม

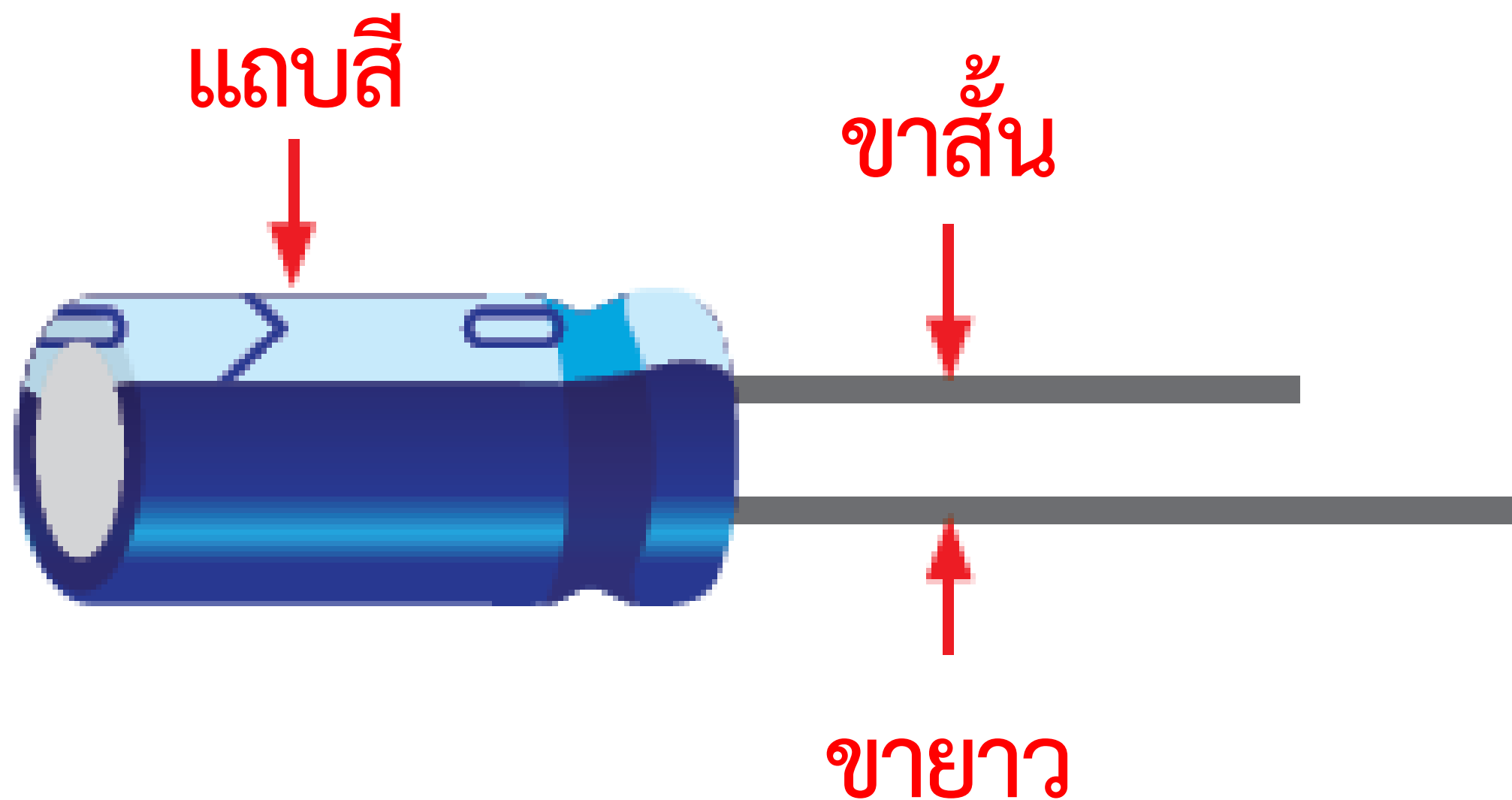
1. สังเกตรูปร่างลักษณะของตัวเก็บประจุ และความยาวของขาตัวเก็บประจุ บันทึกผล
2. วัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมตัวเก็บประจุโดยต่อขั้วลบของโวลต์มิเตอร์กับขาที่มีแถบสีและต่อขั้วบวกของโวลต์มิเตอร์กับขาอีกขาหนึ่งของตัวเก็บประจุ ดังภาพ อ่านค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ บันทึกผล

ใบกิจกรรมที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

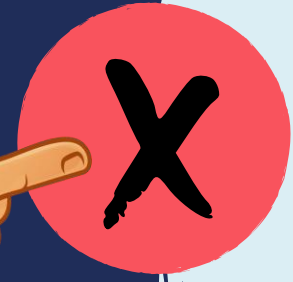

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์เพื่ออะไร

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

สิ่งที่นักเรียนต้องสังเกตและเก็บข้อมูลคืออะไร

ใบกิจกรรมที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. สังเกตและอธิบายหน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า
2. เขียนแผนภาพการต่อตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

ใบกิจกรรมที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

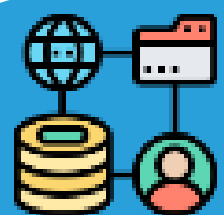
วัสดุและอุปกรณ์

1. ตัวเก็บประจุ $470\ \mu\text{F}$	1 อัน
2. สายไฟฟ้าคลิปปากจระเข้	2 เส้น
3. ถ่านไฟฉาย $1.5\ \text{V}$	2 ก้อน
4. กระบะถ่านแบบ 2 ก้อน	1 อัน
5. ไดโอดเปล่งแสงสีเขียว	1 อัน
6. โวลต์มิเตอร์	1 เครื่อง

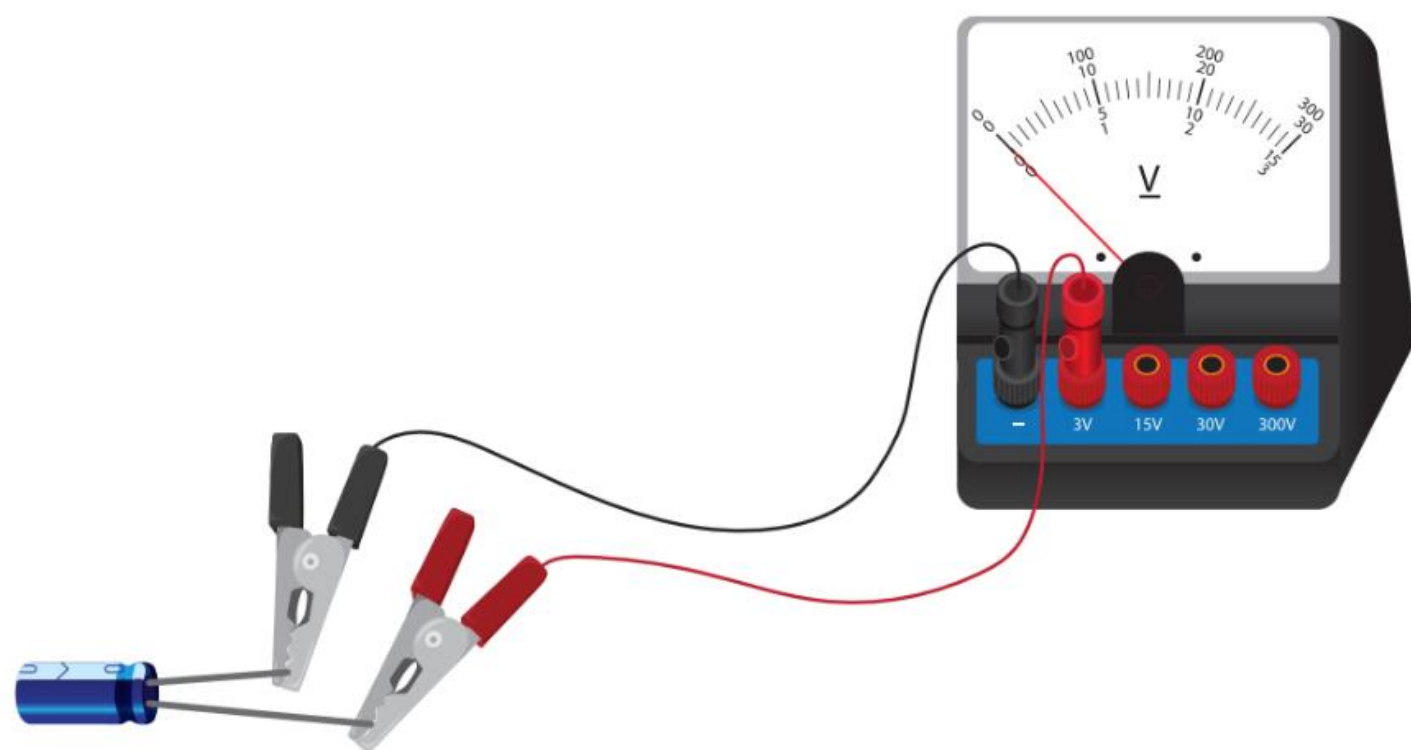

ใบกิจกรรมที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

วิธีการดำเนินกิจกรรม

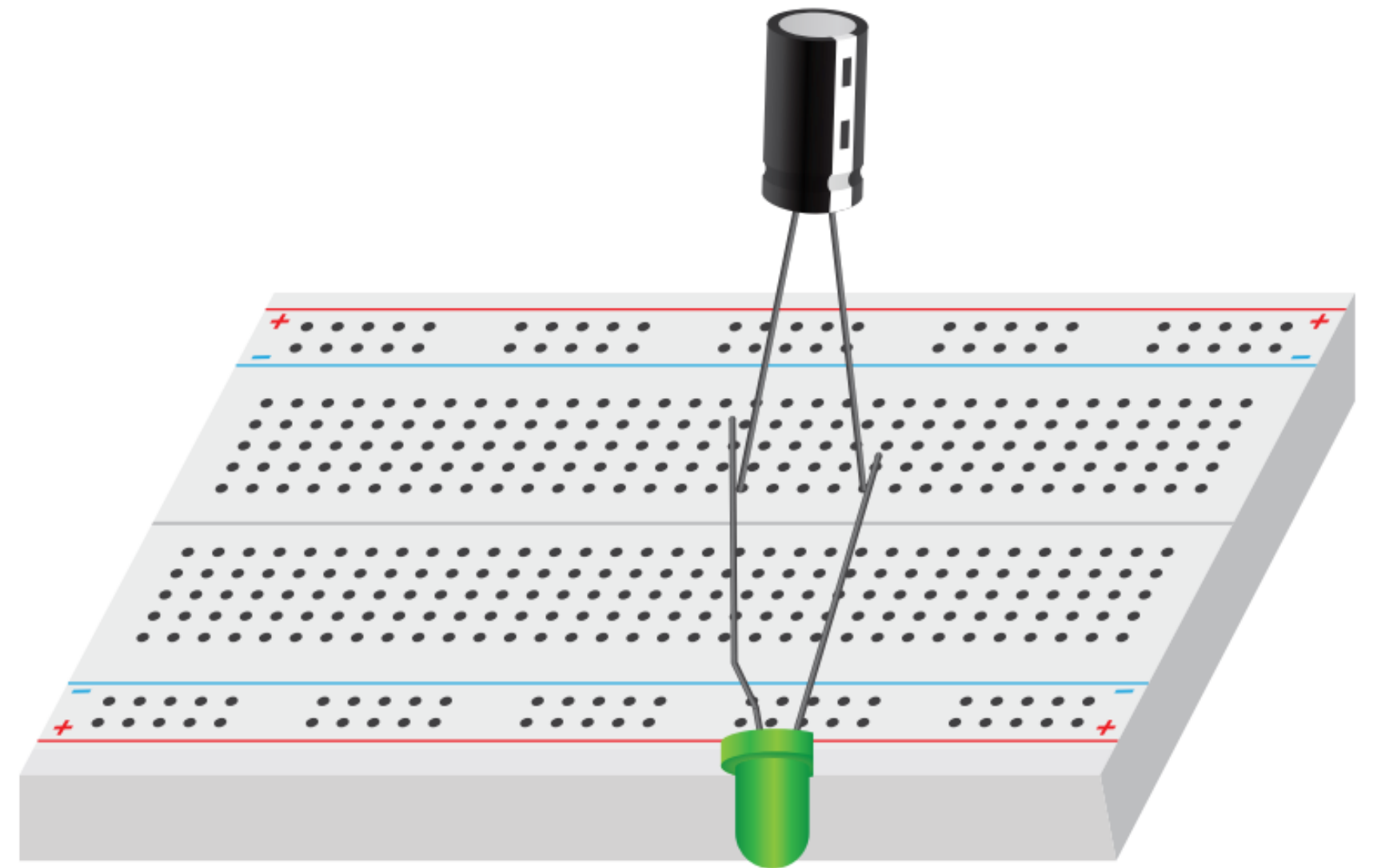
1. สังเกตรูปร่างลักษณะของตัวเก็บประจุ และความยาวของขาตัวเก็บประจุ บันทึกผล
2. วัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมตัวเก็บประจุโดยต่อขั้วลบของโวลต์มิเตอร์กับขาที่มีแถบสีและต่อขั้วบวกของโวลต์มิเตอร์กับขาอีกขาหนึ่งของตัวเก็บประจุ ดังภาพ อ่านค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ บันทึกผล

ใบกิจกรรมที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

3. เสียบขาของตัวเก็บประจุลงบนโปรโตบอร์ด และต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุที่เสียบบนโปรโตบอร์ดโดยให้ขาค้างที่มีแถบสีต่อขาแคโทดของไดโอดเปล่งแสงและขาของตัวเก็บประจุที่เหลือต่อกับขาแอนโนด ดังภาพ สังเกตการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง บันทึกผล

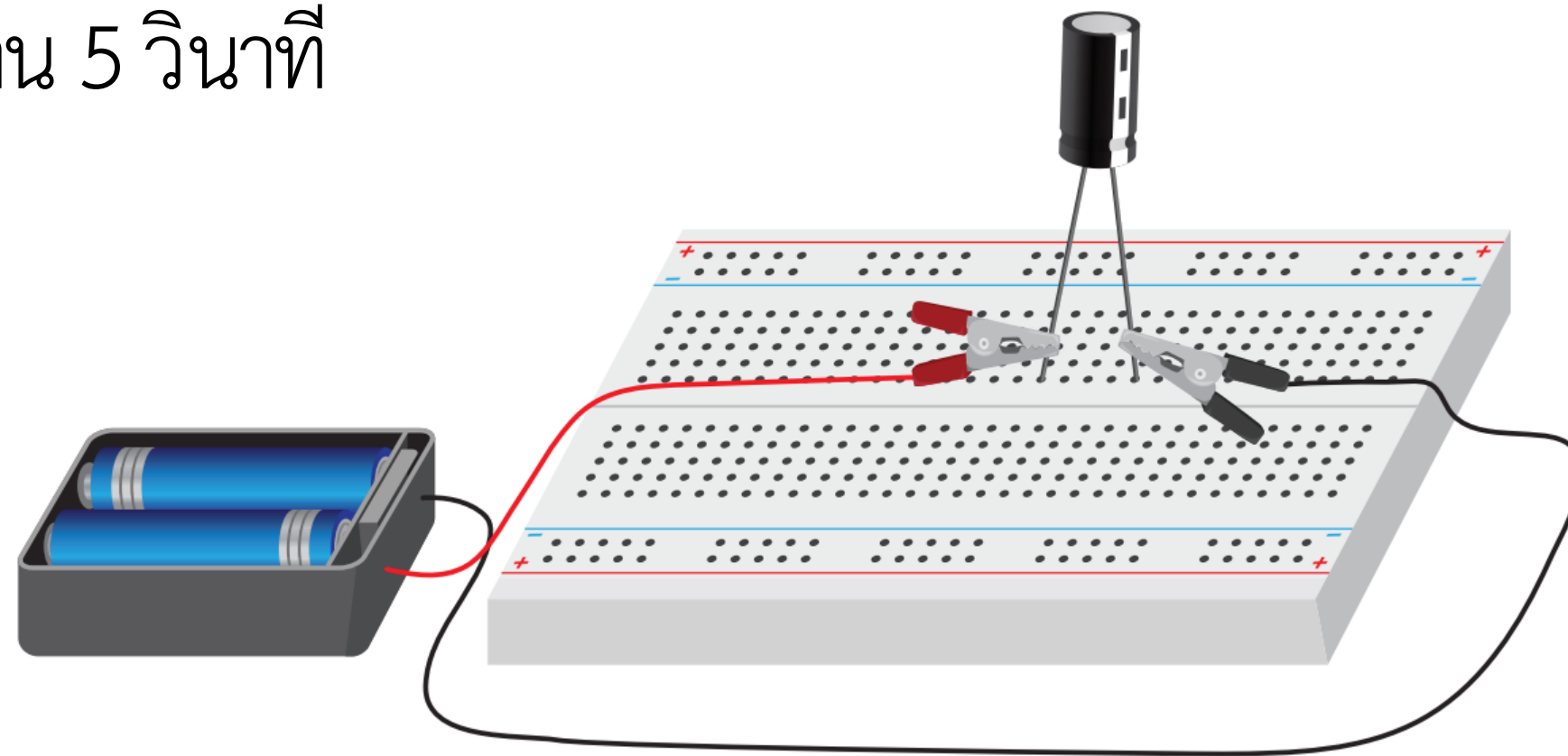

ใบกิจกรรมที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

4. ต่อถ่านไฟฉาย 2 ก้อนกับตัวเก็บประจุที่เสียบบนโปรโตบอร์ด โดยให้ขั้วลบของถ่านไฟฉายต่อกับขาด้านที่มีแถบสีของตัวเก็บประจุ และขั้วบวกของถ่านไฟฉายต่อกับขาอีกด้านของตัวเก็บประจุเพื่อให้วงจรปิด ดังภาพ เป็นเวลานาน 5 วินาที จากนั้นถอดถ่านไฟฉายออก

ใบกิจกรรมที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

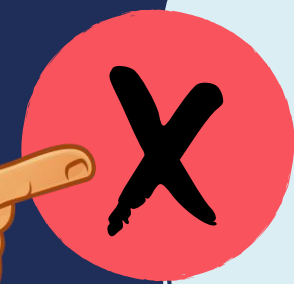
- วัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมตัวเก็บประจุ โดยให้ขั้วลบของโวลต์มิเตอร์ต่อกับขาที่มีแถบสีของตัวเก็บประจุ และขั้วบวกของโวลต์มิเตอร์ต่อกับขาอีกขาหนึ่งของตัวเก็บประจุ อ่านค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ บันทึกผล
- ทำซ้ำในข้อ 4 จากนั้นต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุที่เสียบบนโปรโตบอร์ดอีกครั้ง สังเกตการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง บันทึกผล
- ทำซ้ำในข้อ 5 อ่านค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ บันทึกผล
- เขียนแผนภาพการต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย และแผนภาพการต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุที่ผ่านการต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว โดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า
- ตอบคำถามท้ายกิจกรรม

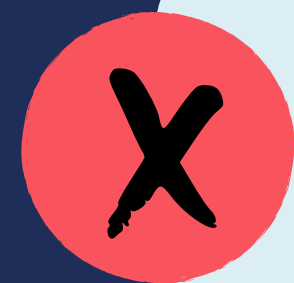
คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์เพื่ออะไร

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

สิ่งที่นักเรียนต้องสังเกตและเก็บข้อมูลคืออะไร

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์เพื่ออะไร

สังเกตและอธิบายหน้าที่ของตัวเก็บประจุ
ในวงจรไฟฟ้าและเขียนแผนภาพ
การต่อตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

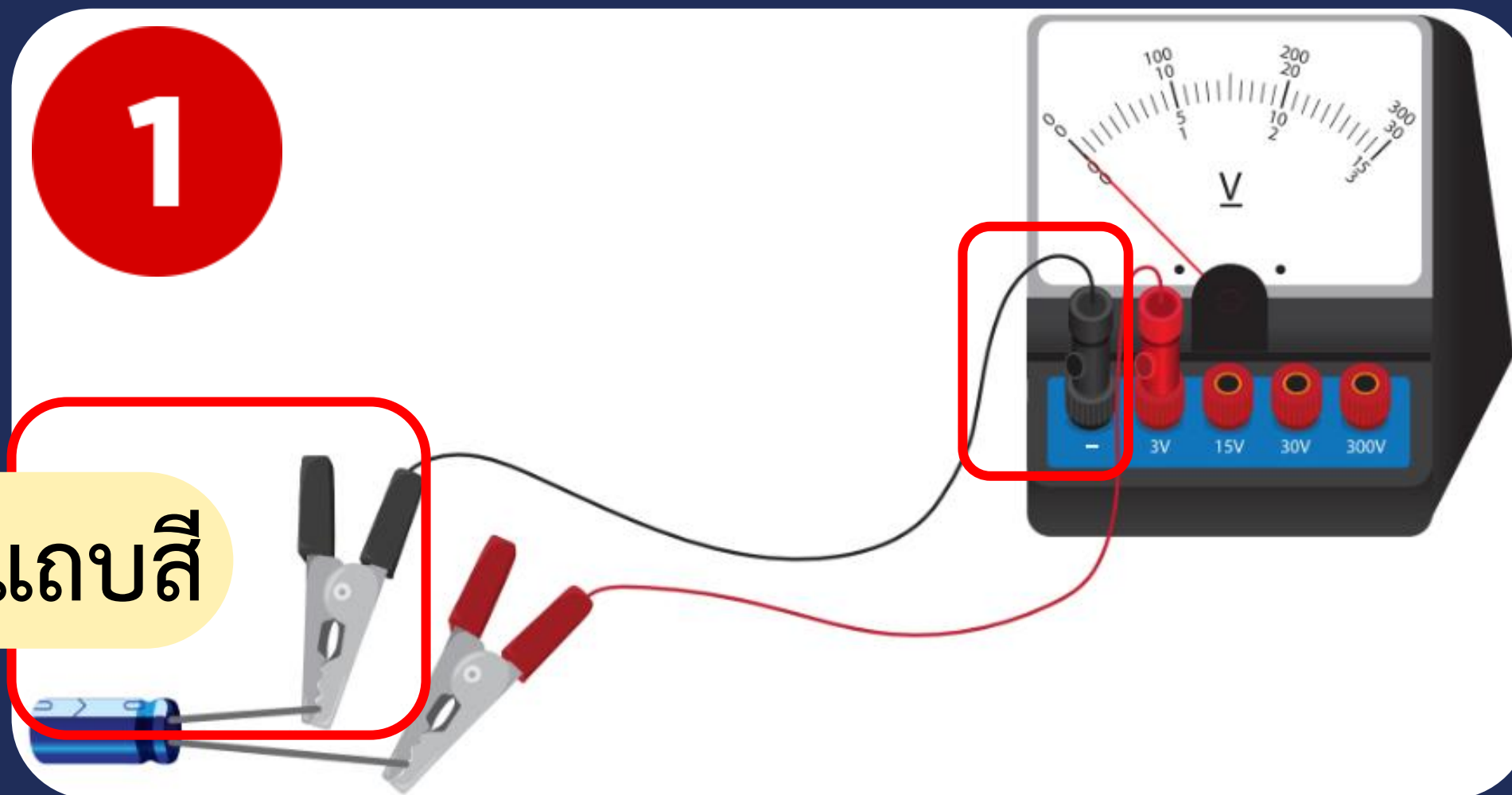
คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

1

ขาด้านที่มีแถบสี

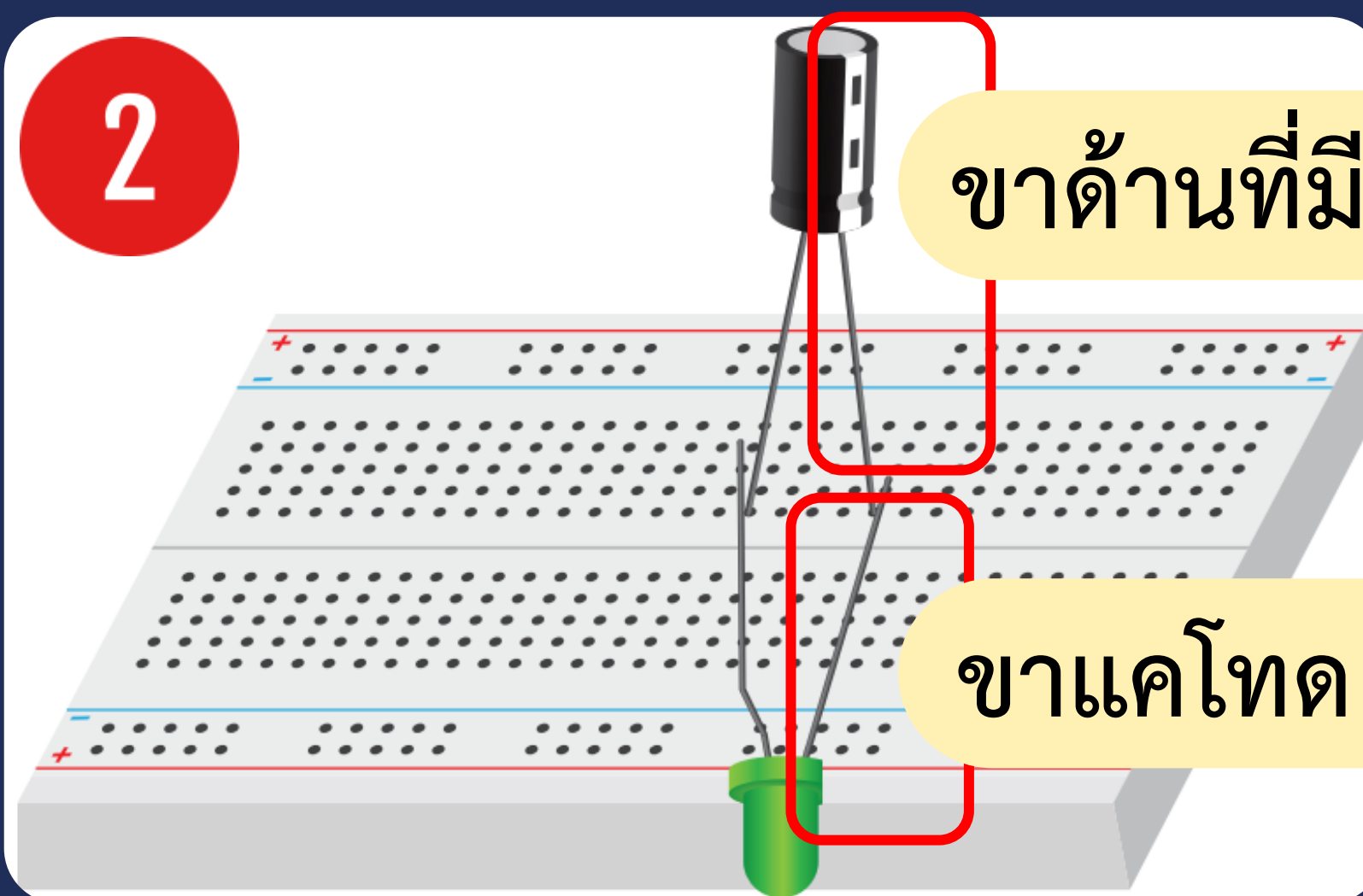

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

2

ขาด้านที่มีแถบสี

ขาแคโทด

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

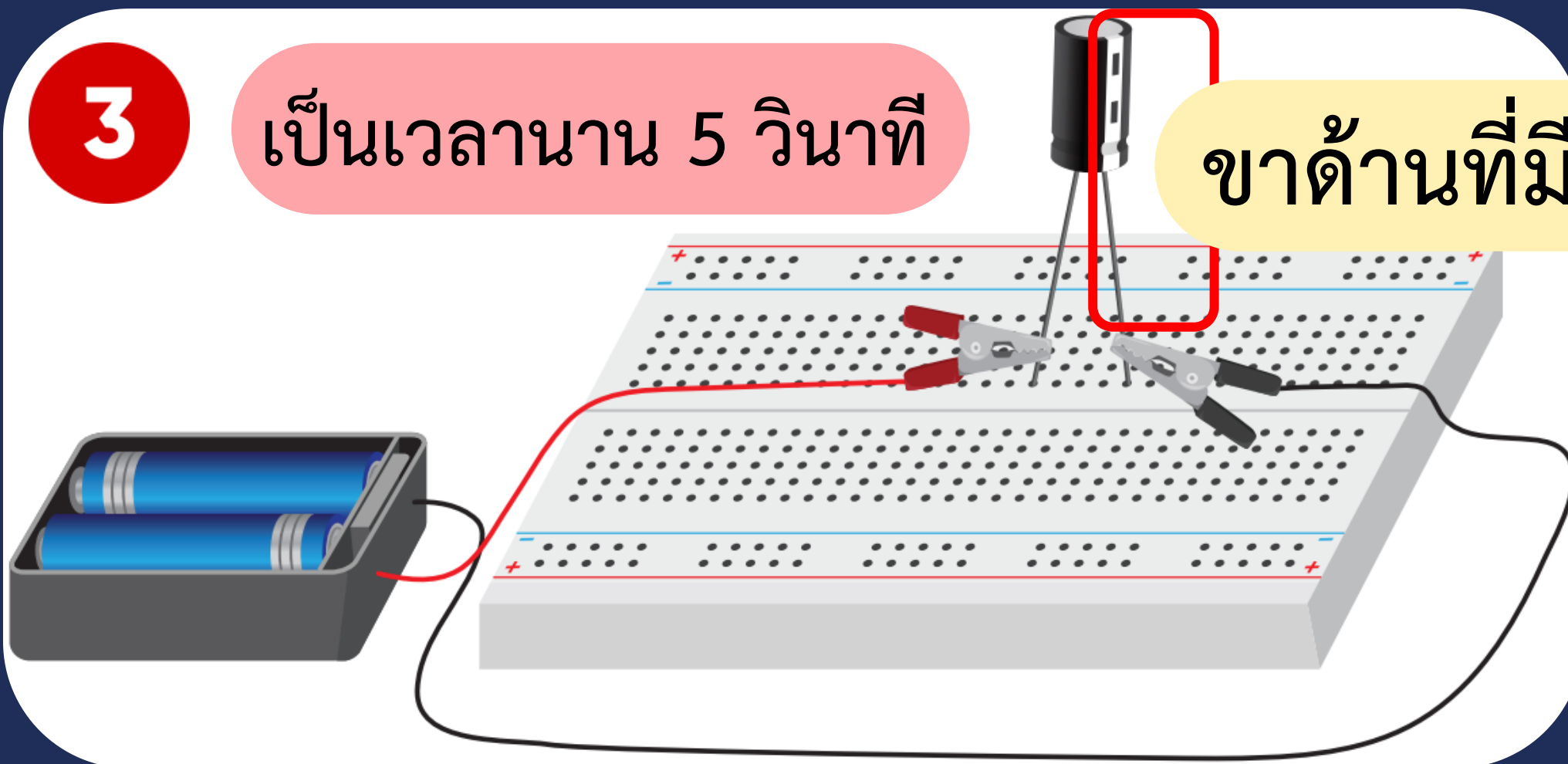

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

3

เป็นเวลา 5 วินาที

ขาด้านที่มีแถบสี

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

ทางด้านที่มีแถบสี

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

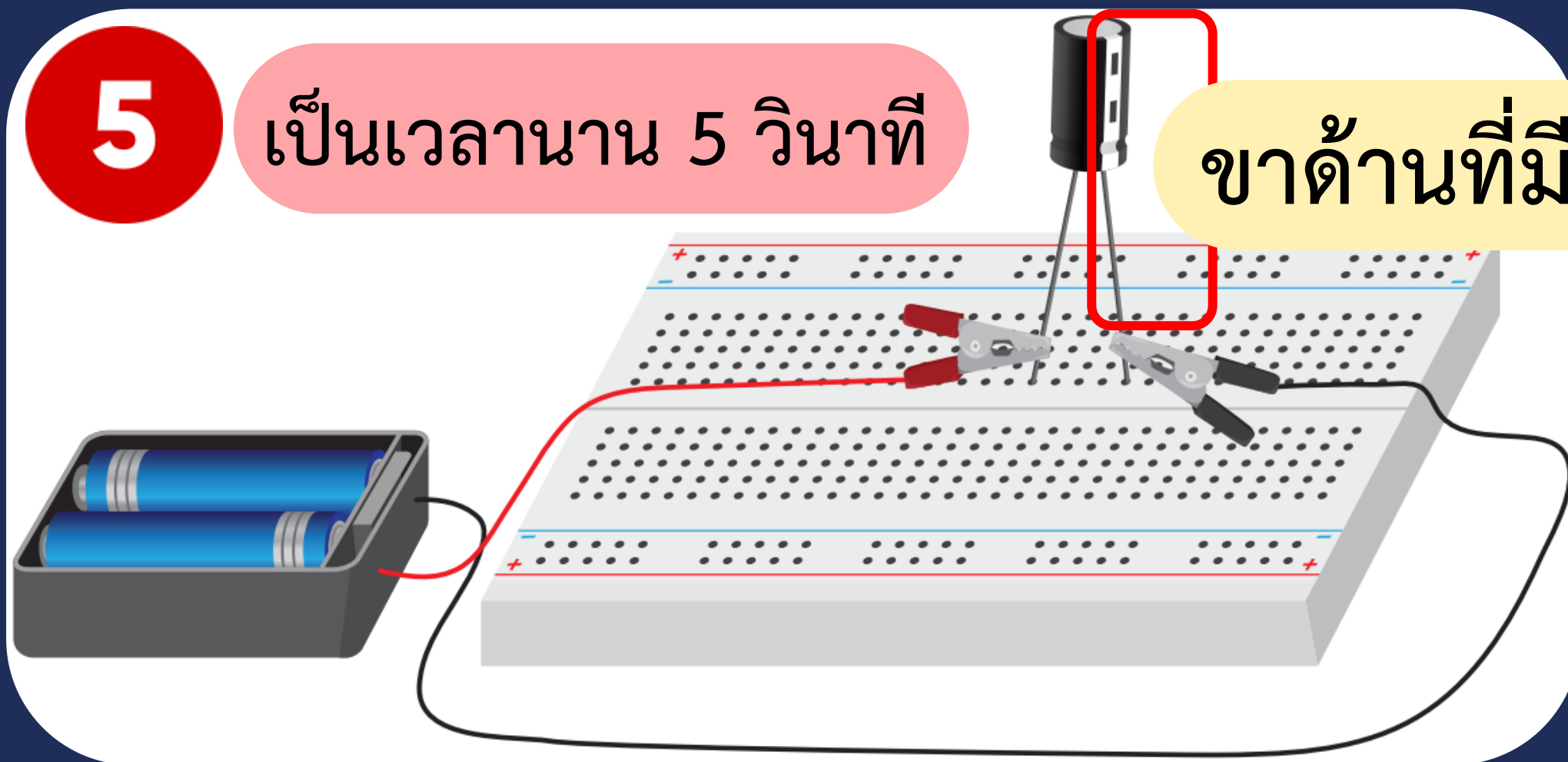

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

5

เป็นเวลาานาน 5 วินาที

ขาด้านที่มีแถบสี

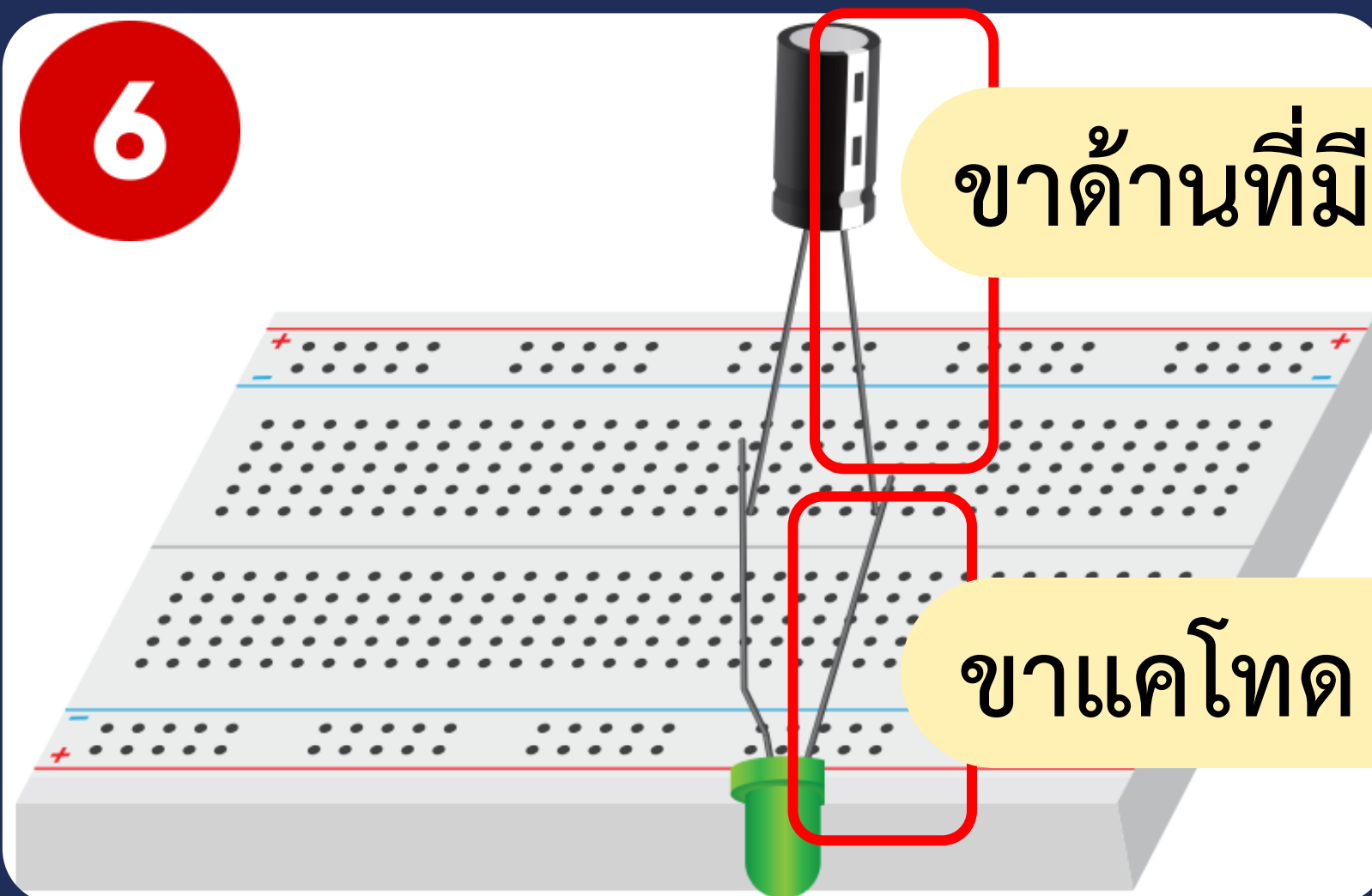

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

6

ขาต้านที่มีแถบสี

ขาแคโทด

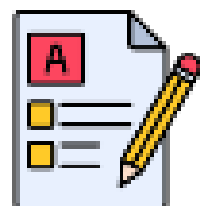

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

เขียนแผนภาพการต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย
และแผนภาพการต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุ
ที่ผ่านการต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว โดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

ตัวเก็บประจุใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้าคือ

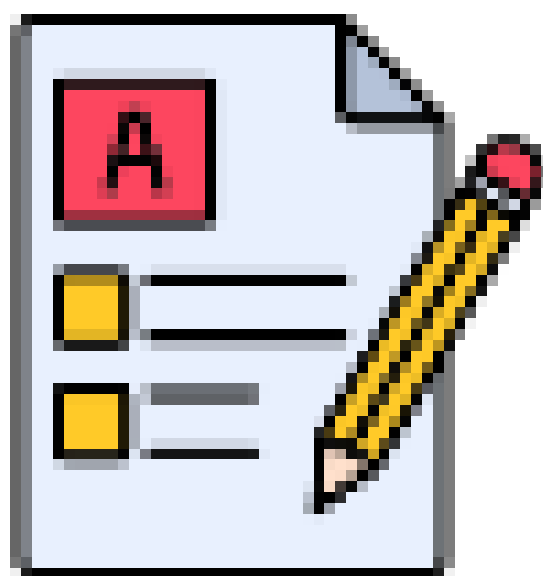

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

สิ่งที่นักเรียนต้องสังเกตและเก็บข้อมูลคืออะไร

สังเกตและรวบรวมเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ
และความยาวของขาตัวเก็บประจุ ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า
ของตัวเก็บประจุและการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง
ก่อนและหลังต่อถ่านไฟฉาย

ใบงานที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุ ในวงจรไฟฟ้า

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พลังงานไฟฟ้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รหัสวิชา ว23102 ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกผลการทำกิจกรรม แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ภาพวาดรูปร่างลักษณะของตัวเก็บประจุ

ตาราง แสดงค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุและการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสงก่อนและหลัง
ต่อถ่านไฟฉาย

การต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย	ความต่างศักย์ไฟฟ้า (โวลต์)	การเปลี่ยนแปลงของ ไดโอดเปล่งแสง
ก่อนต่อ		
หลังต่อ		

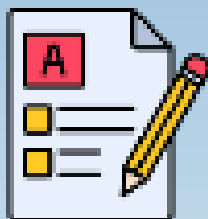
ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมขาของตัวเก็บประจุหลังต่อตัวเก็บประจุกับไดโอดเปล่งแสง
แผนภาพการต่อตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า กำหนดให้ตัวเก็บประจุด้านที่มีแถบสีเป็นขั้วลบ ด้านที่ไม่มีแถบสี
เป็นขั้วบวก ใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้าคือ $\text{---} \text{+} \parallel \text{---}$

1) แผนภาพการต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย

ใบงานที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุและการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสงก่อนและหลัง ต่อถ่านไฟฉาย

การต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย	ความต่างศักย์ไฟฟ้า (โวลต์)	การเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง
ก่อนต่อ		
หลังต่อ		

ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมขาของตัวเก็บประจุหลังต่อตัวเก็บประจุกับไดโอดเปล่งแสง

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

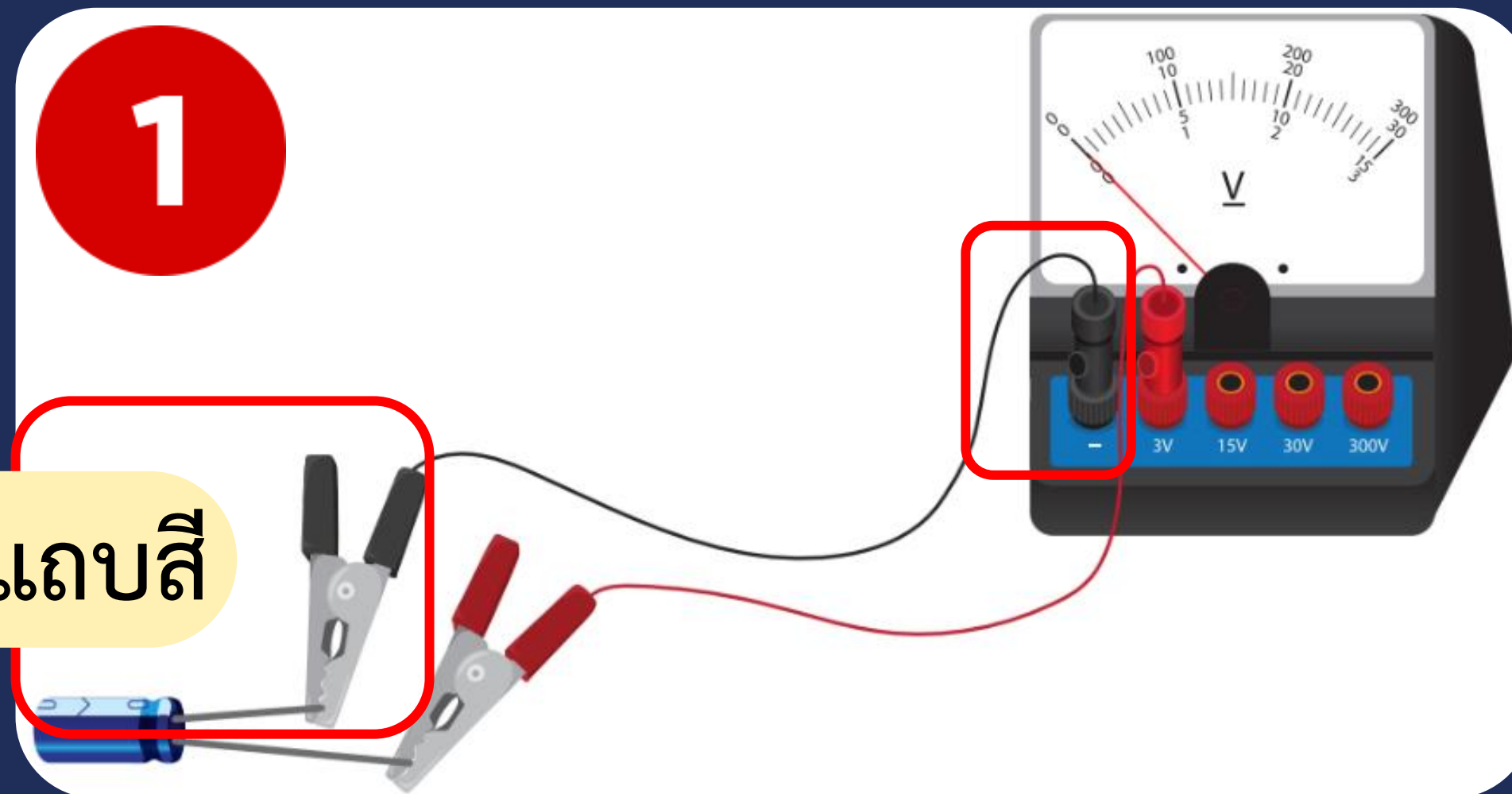

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

1

ทางด้านที่มีแถบสี

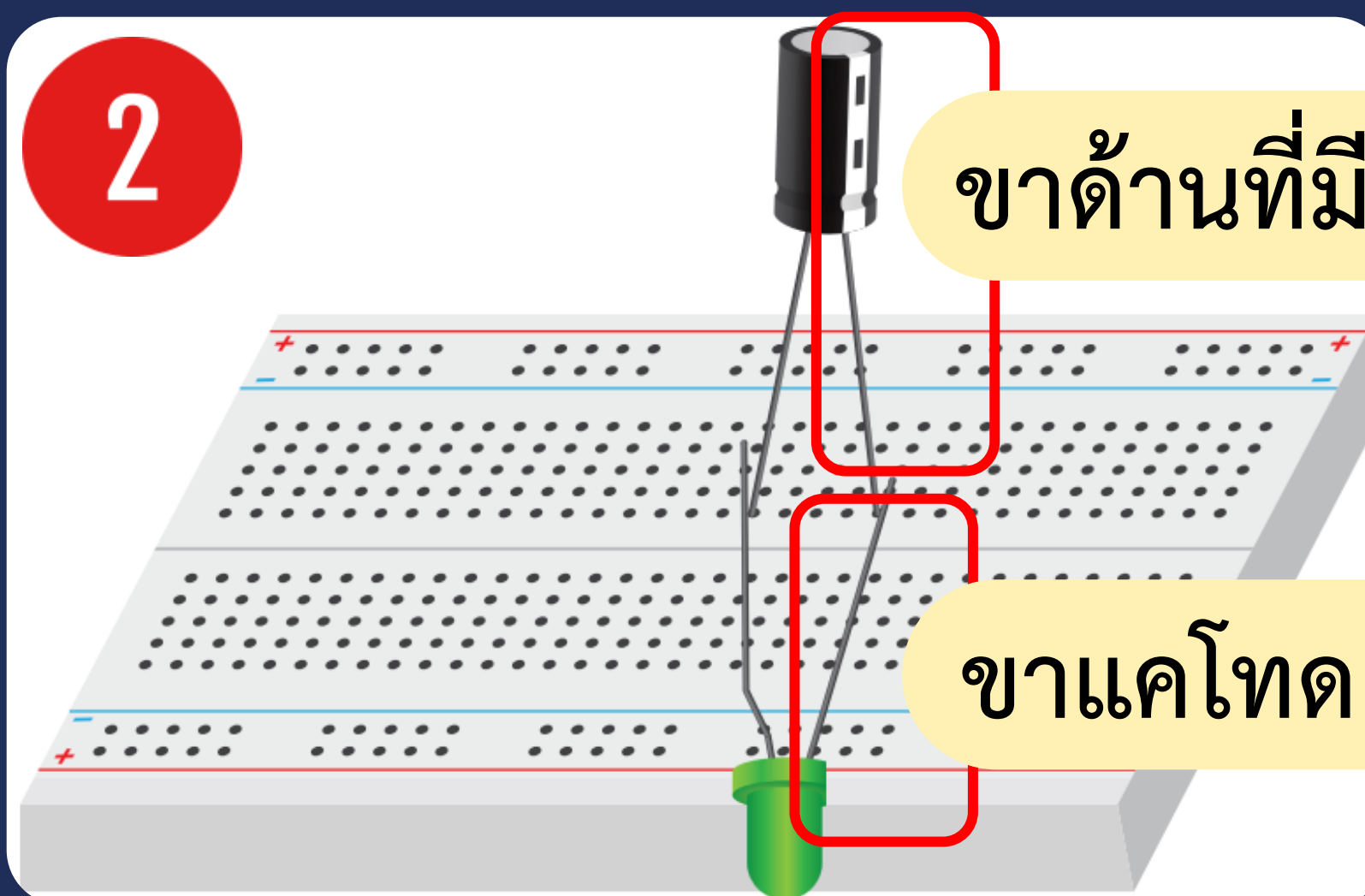

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

2

ขาด้านที่มีแถบสี

ขาแคโทด

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

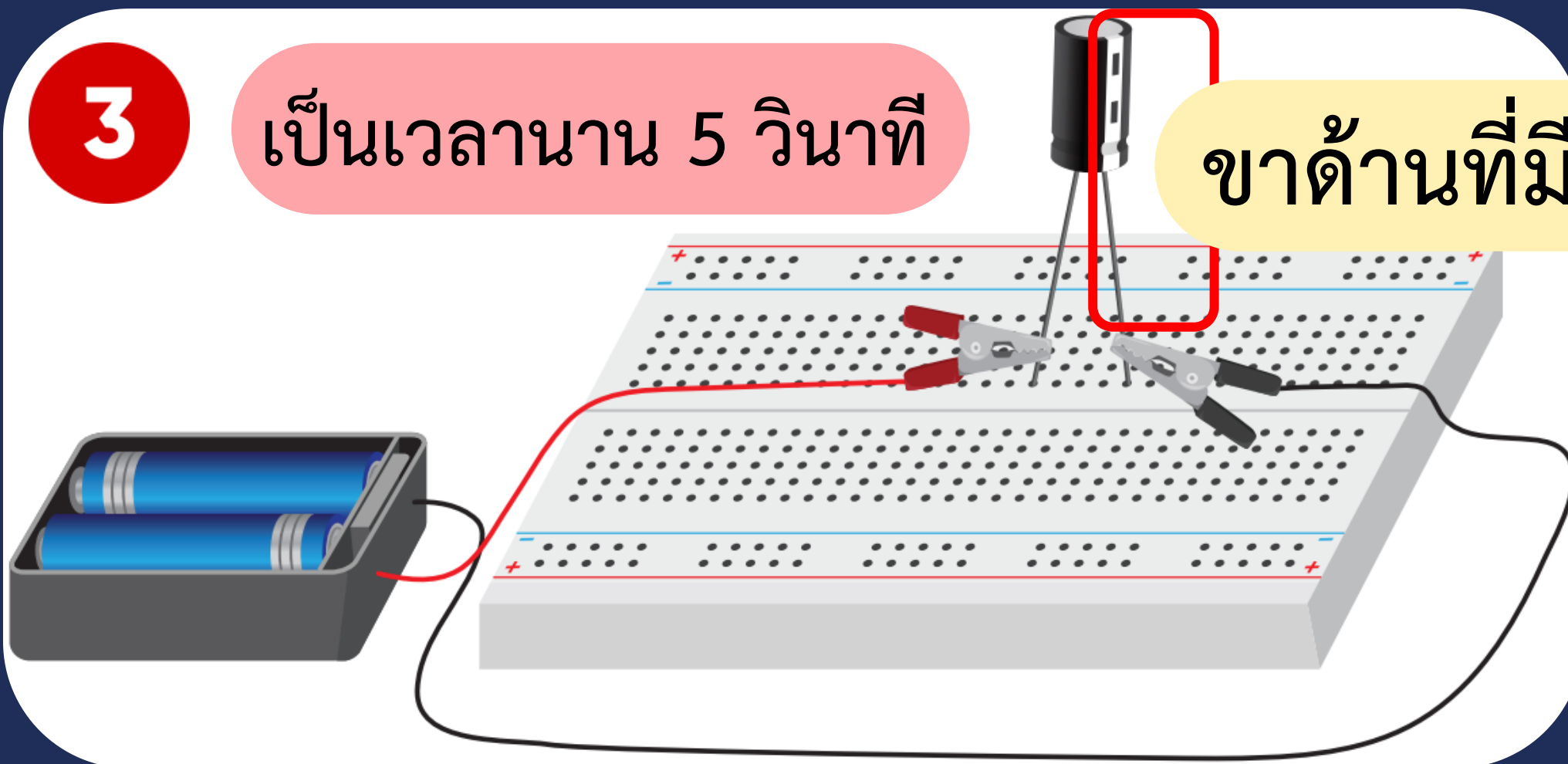

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

3

เป็นเวลา 5 วินาที

ขาต้านที่มีแถบสี

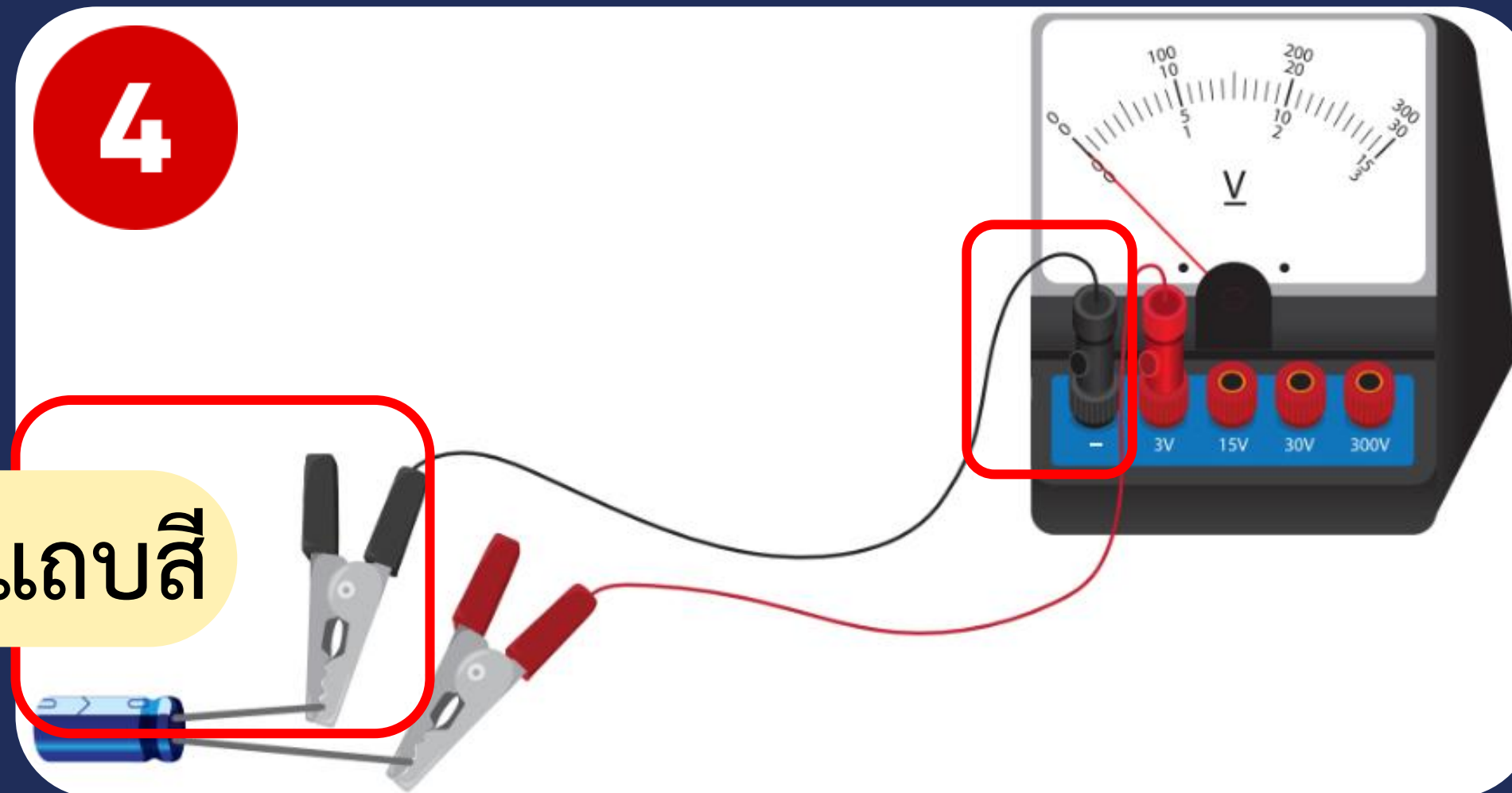
คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

4

ขาด้านที่มีแถบสี

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

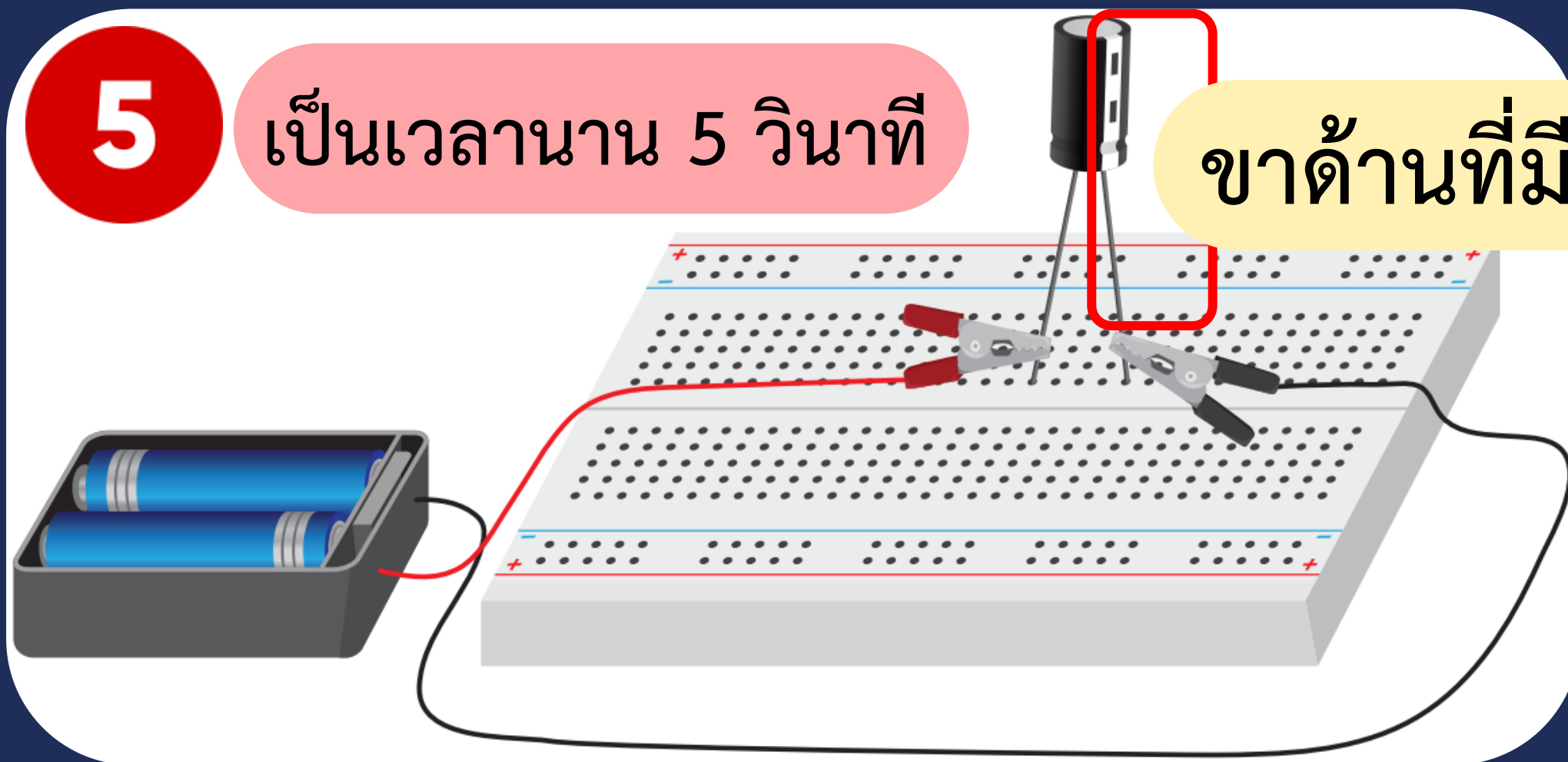

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

5

เป็นเวลาานาน 5 วินาที

ขาด้านที่มีแถบสี

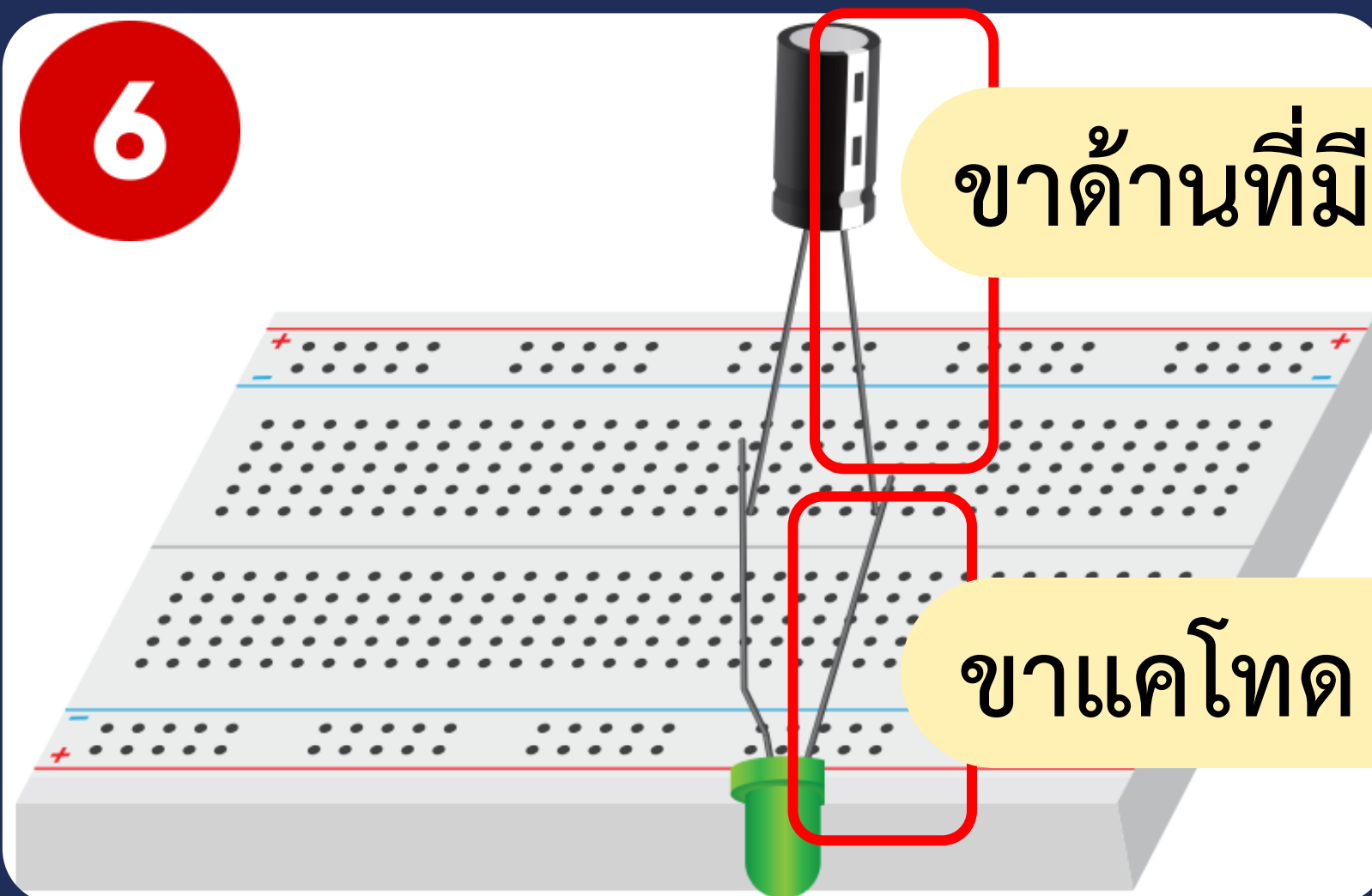

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

6

ขาค้านที่มีแถบสี

ขาแคโทด

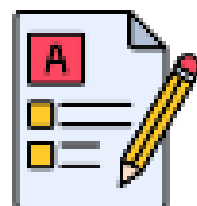

คำถามก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร

เขียนแผนภาพการต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย
และแผนภาพการต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุ
ที่ผ่านการต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว โดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

ตัวเก็บประจุใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้าคือ

Illustration of a protest or demonstration. A central blue banner with Thai text is surrounded by several hands holding microphones. The background is split into yellow and red sections. A megaphone is also visible in the bottom left corner.

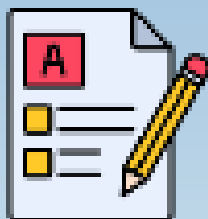
นำเสนอ

ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

ใบงานที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุและการเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสงก่อนและหลัง ต่อถ่านไฟฉาย

การต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย	ความต่างศักย์ไฟฟ้า (โวลต์)	การเปลี่ยนแปลงของไดโอดเปล่งแสง
ก่อนต่อ	0	ไม่สว่าง
หลังต่อ	3	สว่างแล้วดับ

ค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมขาของตัวเก็บประจุหลังต่อตัวเก็บประจุกับไดโอดเปล่งแสงอ่านค่าได้ 0 โวลต์.....

คำถามท้ายกิจกรรม

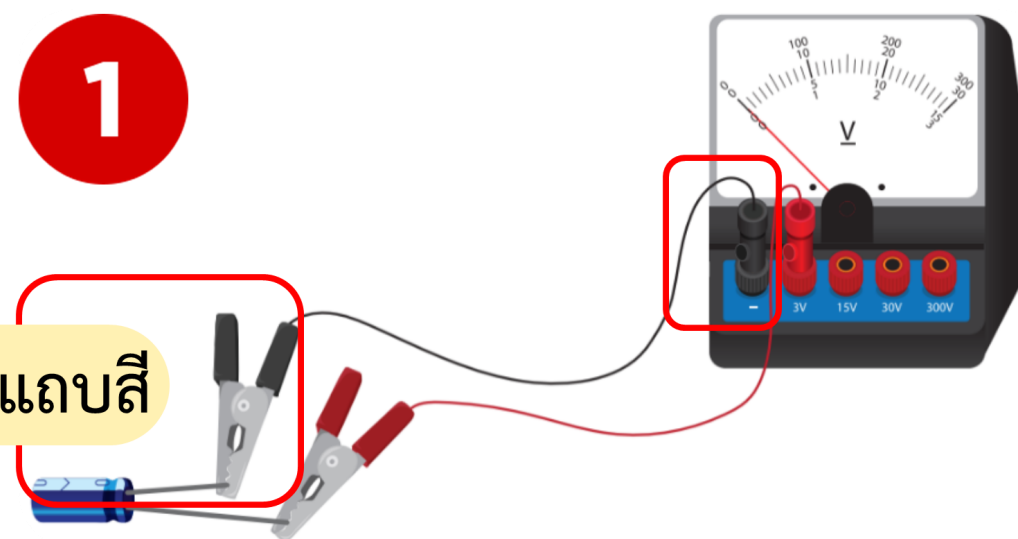
คำถามท้ายกิจกรรม

1. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ยังไม่ได้ต่อกับถ่านไฟฉายมาวัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า ค่าที่อ่านได้เป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

1

ขาค้านที่มีแถบสี

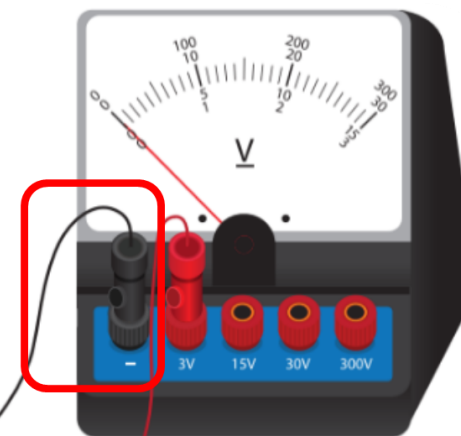
คำตอบ

ความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุที่ยังไม่ได้ต่อกับถ่านไฟฉาย
มีค่าเป็นศูนย์ เพราะไม่มีประจุไฟฟ้าเก็บอยู่ในตัวเก็บประจุ

1

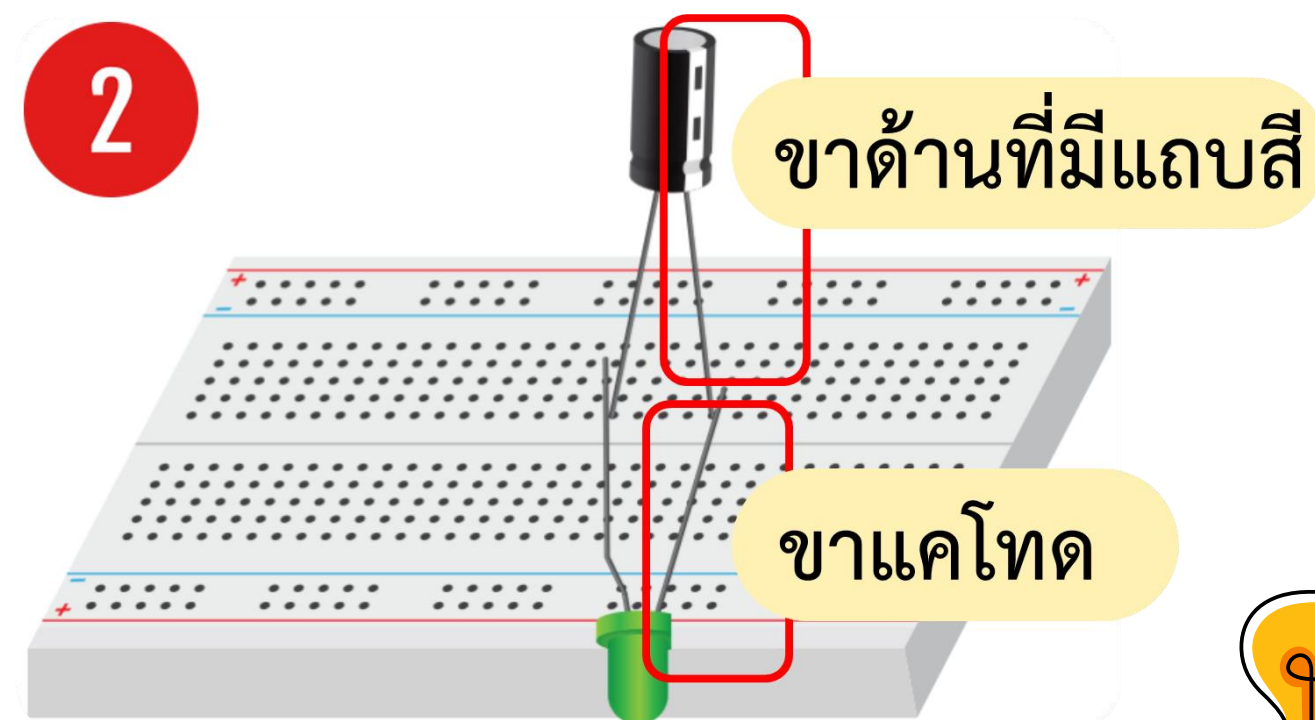
ขาด้านที่มีแถบสี

คำถามท้ายกิจกรรม

2. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ยังไม่ได้
ต่อกับถ่านไฟฉายมาต่อเข้ากับ
ไดโอดเปล่งแสง ไดโอดเปล่งแสง
มีการเปลี่ยนแปลง หรือไม่
เพราะเหตุใด

2

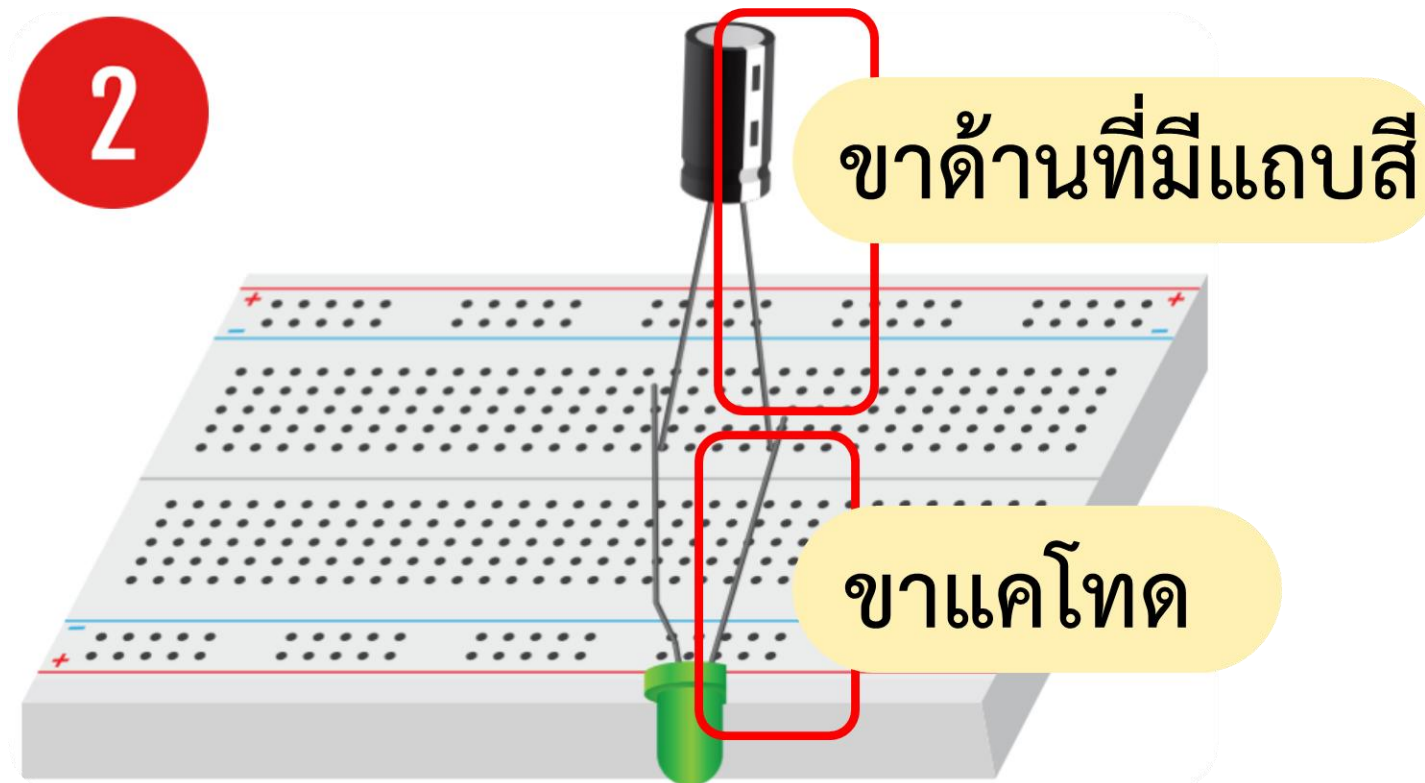

คำตอบ

ไดโอดเปล่งแสงไม่สว่าง เพราะไม่มีประจุไฟฟ้าเก็บอยู่ในตัวเก็บประจุ

2

คำถามท้ายกิจกรรม

3. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว
มาวัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า
ค่าที่อ่านได้เป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

ความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว
มีค่าเท่ากับ 3 โวลต์ ซึ่งมีค่าเท่ากับความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างขั้วบวก
และขั้วลบของถ่านไฟฉาย 2 ก้อนหรือความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุ
มีค่าเท่ากับความต่างศักย์ไฟฟ้าของแหล่งกำเนิดไฟฟ้า 3 โวลต์
เพราะมีประจุไฟฟ้าเก็บอยู่ในตัวเก็บประจุ

คำถามท้ายกิจกรรม

4. จากค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า
ของตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉายในข้อ 3
จะอธิบายได้ว่าอย่างไร

คำตอบ

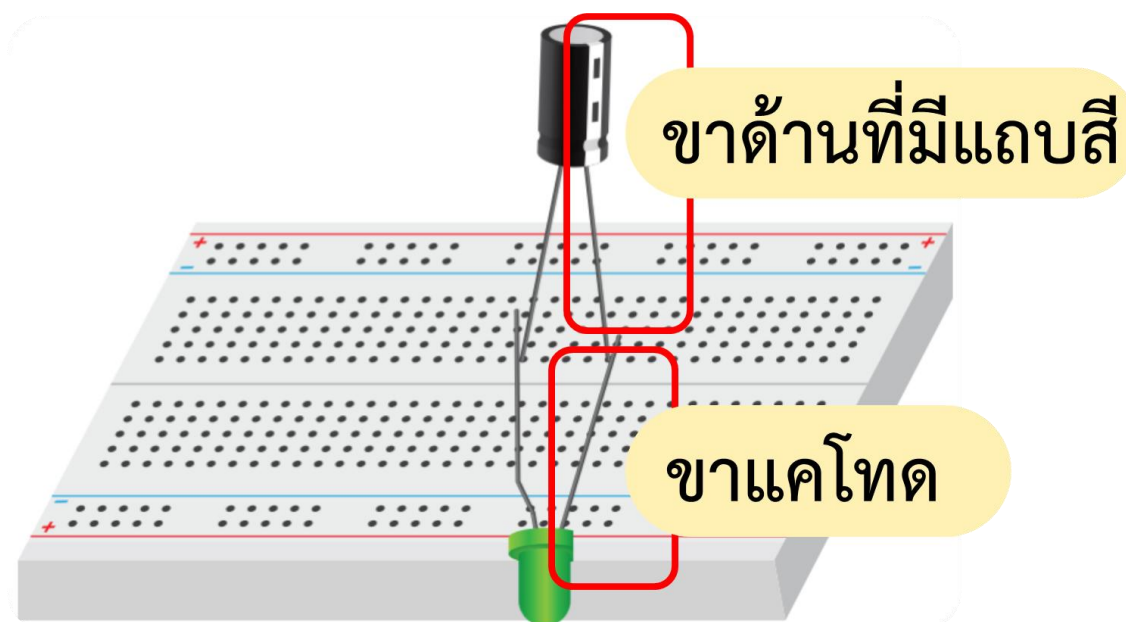
การที่ความต่างศักย์ไฟฟ้าของตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว
มีค่าเท่ากับ 3 โวลต์ แสดงว่า เมื่อนำตัวเก็บประจุไปต่อกับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า
จะทำให้ตัวเก็บประจुरับประจุไฟฟ้ามาเก็บไว้ และมีความต่างศักย์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น
จนกระทั่งความต่างศักย์ไฟฟ้าเท่ากับความต่างศักย์ไฟฟ้าของแหล่งกำเนิดไฟฟ้า
ตัวเก็บประจุก็จะหยุดการประจุ

คำถามท้ายกิจกรรม

5. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉายแล้วมาต่อกับไดโอดเปล่งแสง ไดโอดเปล่งแสงเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉายแล้วมาต่อกับไดโอดเปล่งแสง
ไดโอดเปล่งแสงจะสว่างแล้วดับลง เพราะตัวเก็บประจุคายหรือให้ประจุไฟฟ้า
กับไดโอดเปล่งแสง ทำให้มีกระแสไฟฟ้าจากตัวเก็บประจุเคลื่อนที่ผ่าน
ไปยังไดโอดเปล่งแสง

คำถามท้ายกิจกรรม

6. การต่อตัวเก็บประจุ

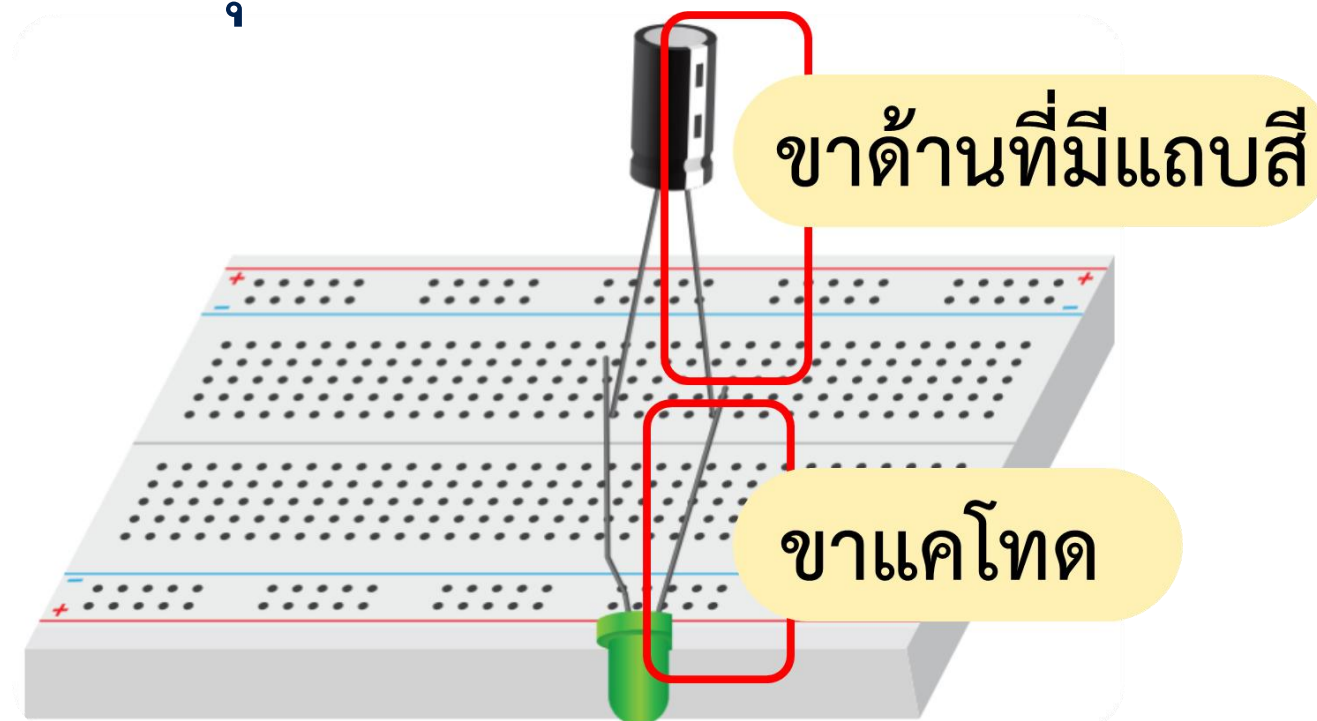
ให้ไดโอดเปล่งแสงสว่างทำได้อย่างไร

คำตอบ

ทำได้โดยต่อขาที่มีแถบสีของตัวเก็บประจุเข้ากับขาแคโทดของไดโอดเปล่งแสง และต่อขาที่เหลือของตัวเก็บประจุเข้ากับขาแอโนดของไดโอดเปล่งแสง

คำถามท้ายกิจกรรม

7. เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ต่อกับไดโอดเปล่งแสง
แล้วมาวัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า ค่าที่อ่านได้
เป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

เมื่อนำตัวเก็บประจุที่ต่อกับไดโอดเปล่งแสงแล้ว
มาวัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้า **ค่าที่ได้มีค่าเป็นศูนย์**
เพราะ ตัวเก็บประจุคายหรือให้ประจุไฟฟ้าแก่ไดโอดเปล่งแสงแล้ว
จึงทำให้ไม่มีประจุไฟฟ้าเหลืออยู่ในตัวเก็บประจุ

คำถามท้ายกิจกรรม

8. จากกิจกรรม นักเรียนจะสรุปเกี่ยวกับหน้าที่
ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้าโดยมีหลักฐาน
จากการทำกิจกรรมประกอบได้ว่าอย่างไร

คำตอบ

ตัวเก็บประจุจะรับหรือเก็บประจุไฟฟ้าไว้ในตัวเก็บประจุ

เมื่อต่อเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า

โดยมีความต่างศักย์ไฟฟ้าเท่ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า

คำตอบ

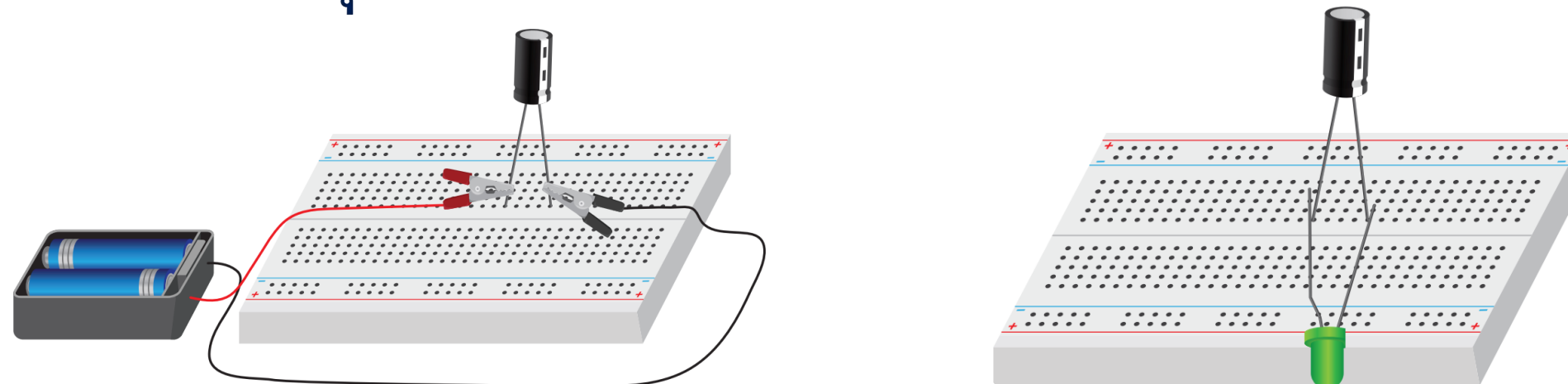
และจะให้หรือคายประจุไฟฟ้าออกจากตัวเก็บประจุ
เมื่อต่อเข้ากับชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อื่น เมื่อต่อตัวเก็บประจุที่ยังไม่ได้ต่อ
กับถ่านไฟฉายเข้ากับไดโอดเปล่งแสง ไดโอดเปล่งแสงไม่สว่าง
แต่เมื่อต่อตัวเก็บประจุที่ต่อกับถ่านไฟฉายแล้วเข้ากับไดโอดเปล่งแสง
ไดโอดเปล่งแสงจะสว่างชั่วขณะหนึ่งแล้วดับลง

คำถามท้ายกิจกรรม

9. แผนภาพการต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉายและแผนภาพการต่อไดโอดเปล่งแสงกับตัวเก็บประจุที่ผ่านการต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว สามารถเขียนได้อย่างไร

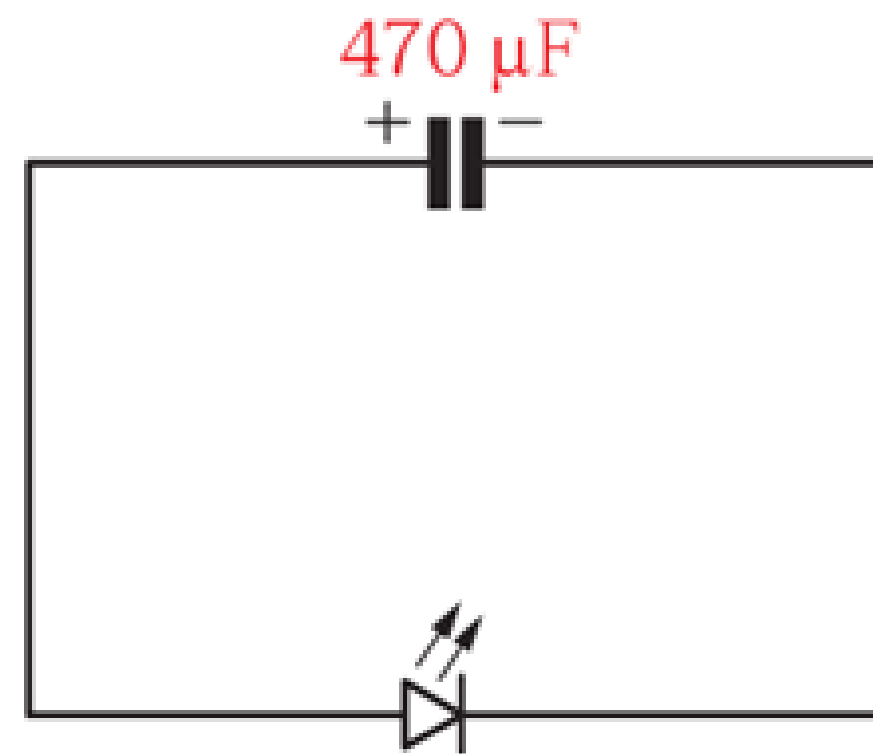
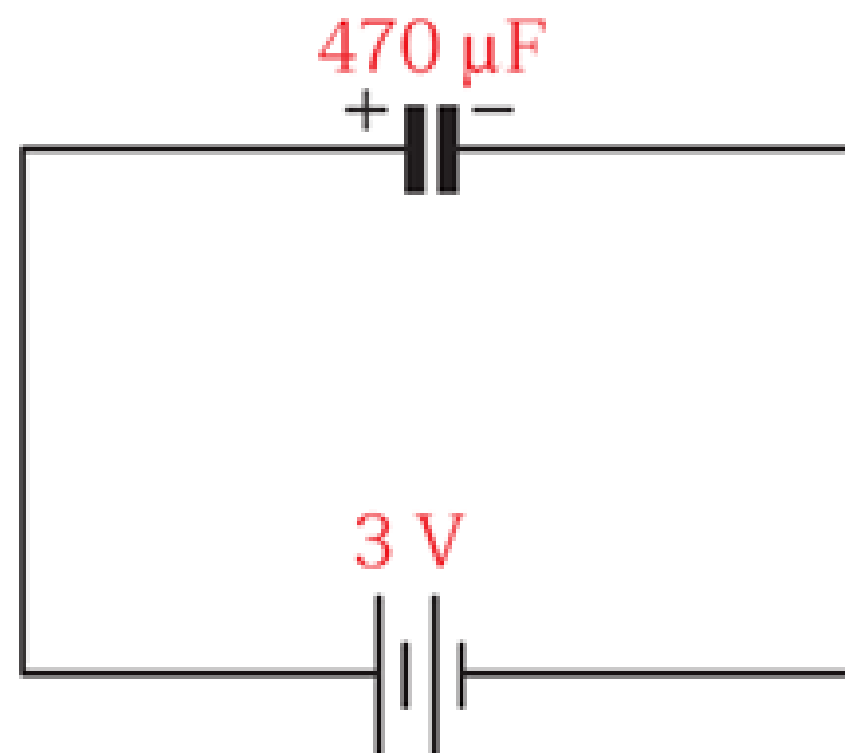
ตัวเก็บประจุใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้าคือ

คำตอบ

แผนภาพการต่อตัวเก็บประจุกับถ่านไฟฉาย

แผนภาพการต่อไดโอดเปล่งแสง
กับตัวเก็บประจุที่ผ่านการต่อกับถ่านไฟฉายแล้ว

ใบความรู้ที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุ ในวงจรไฟฟ้า

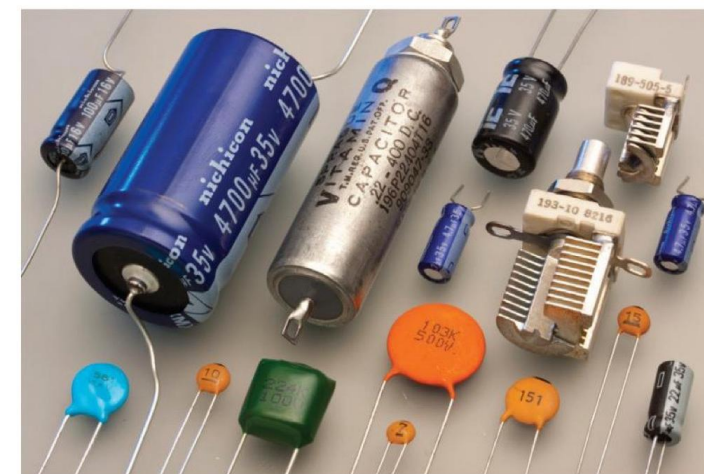
สามารถดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พลังงานไฟฟ้า
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า
รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รหัสวิชา ว23102 ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

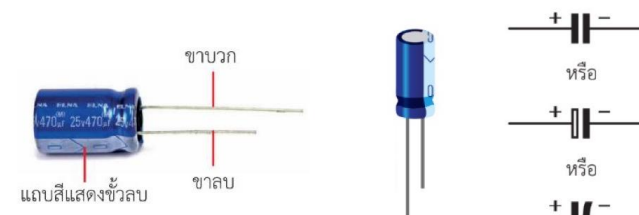
ตัวเก็บประจุ (capacitor) เป็นชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อย่างหนึ่งซึ่งทำหน้าที่เก็บและคายประจุไฟฟ้า โดยความสามารถในการเก็บประจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุเรียกว่า **ความจุไฟฟ้า** มีหน่วยเป็นฟารัด (F) การทำงานของตัวเก็บประจุมี 2 สถานะ คือ เมื่อต่อตัวเก็บประจุเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า ตัวเก็บประจุจะรับประจุไฟฟ้ามาเก็บในตัว เรียกว่า **การประจุ (charging)** และเมื่อนำลวดตัวนำหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มาต่อคร่อมตัวเก็บประจุที่มีประจุไฟฟ้าอยู่ ตัวเก็บประจุจะคายประจุไฟฟ้าออกมา เรียกว่า **การคายประจุ (discharging)**

โดยทั่วไปตัวเก็บประจุมีทั้งชนิดที่มีขั้วและไม่มีขั้ว นอกจากนี้ยังมีตัวเก็บประจุชนิดที่ค่าความจุไฟฟ้าคงที่ (fixed capacitor) และตัวเก็บประจุชนิดที่ค่าความจุไฟฟ้าสามารถปรับค่าได้ (variable capacitor) ดังภาพที่ 1

ที่มา : 1840368sharanyab
ภาพที่ 1 ตัวเก็บประจุชนิดต่าง ๆ

สำหรับตัวเก็บประจุที่ใช้ในกิจกรรมที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า เป็นตัวเก็บประจุชนิดที่มีขั้วและมีความจุไฟฟ้าคงที่ ซึ่งขั้วของตัวเก็บประจุสังเกตได้จากแถบสีแสดงขั้วลบข้างตัวเก็บประจุ โดยจะมีเครื่องหมายลบบอกเอาไว้ ขาสั้นที่อยู่ตรงกับแถบสีแสดงขั้วลบเป็นขาลบ ส่วนขายาวอีกด้านเป็นขาบวก ในการใช้งานตัวเก็บประจุชนิดนี้จะต้องต่อขั้วให้ถูกต้อง โดยสัญลักษณ์ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวเก็บประจุชนิดมีขั้วและสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

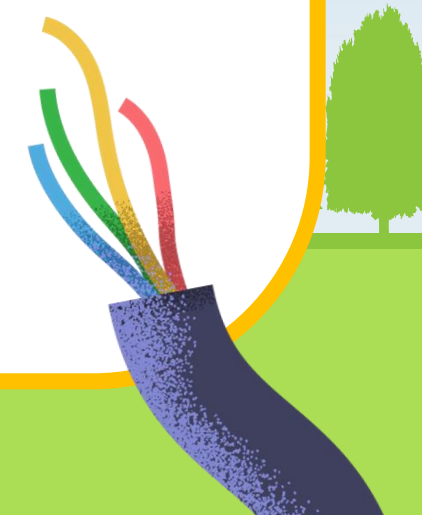
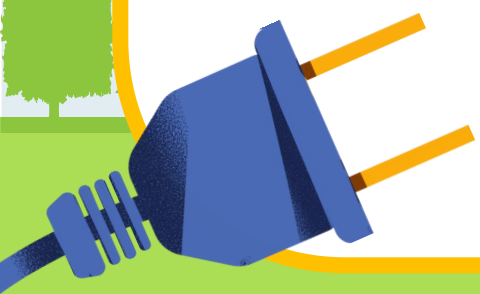

ใบความรู้ที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

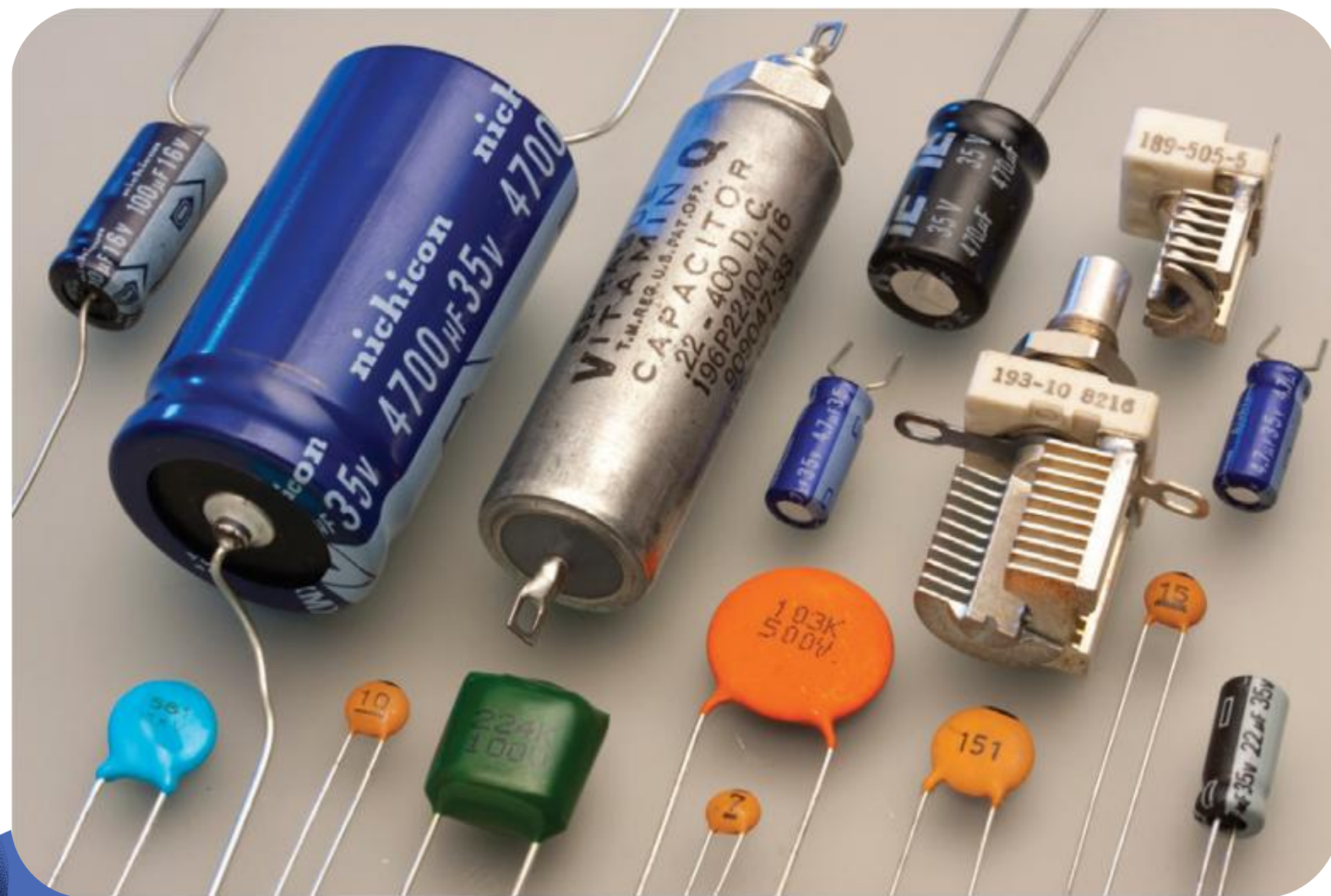
ตัวเก็บประจุ (capacitor) เป็นชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อย่างหนึ่งซึ่งทำหน้าที่เก็บและคายประจุไฟฟ้า โดยความสามารถในการเก็บประจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุเรียกว่า **ความจุไฟฟ้า** มีหน่วยเป็นฟารัด (F) การทำงานของตัวเก็บประจุมี 2 สถานะ คือ เมื่อต่อตัวเก็บประจุเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า ตัวเก็บประจุจะรับประจุไฟฟ้ามาเก็บในตัว เรียกว่า **การประจุ (charging)** และเมื่อนำลวดตัวนำหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มาต่อคร่อมตัวเก็บประจุที่มีประจุไฟฟ้าอยู่ ตัวเก็บประจุจะคายประจุไฟฟ้าออกมา เรียกว่า **การคายประจุ (discharging)**

ใบความรู้ที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

โดยทั่วไปตัวเก็บประจุมีทั้งชนิดที่มีขั้วและไม่มีขั้ว นอกจากนี้ยังมีตัวเก็บประจุชนิดที่ค่าความจุไฟฟ้าคงที่ (fixed capacitor) และตัวเก็บประจุชนิดที่ค่าความจุไฟฟ้าสามารถปรับค่าได้ (variable capacitor) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวเก็บประจุชนิดต่าง ๆ

ที่มา : 1840368sharanyab

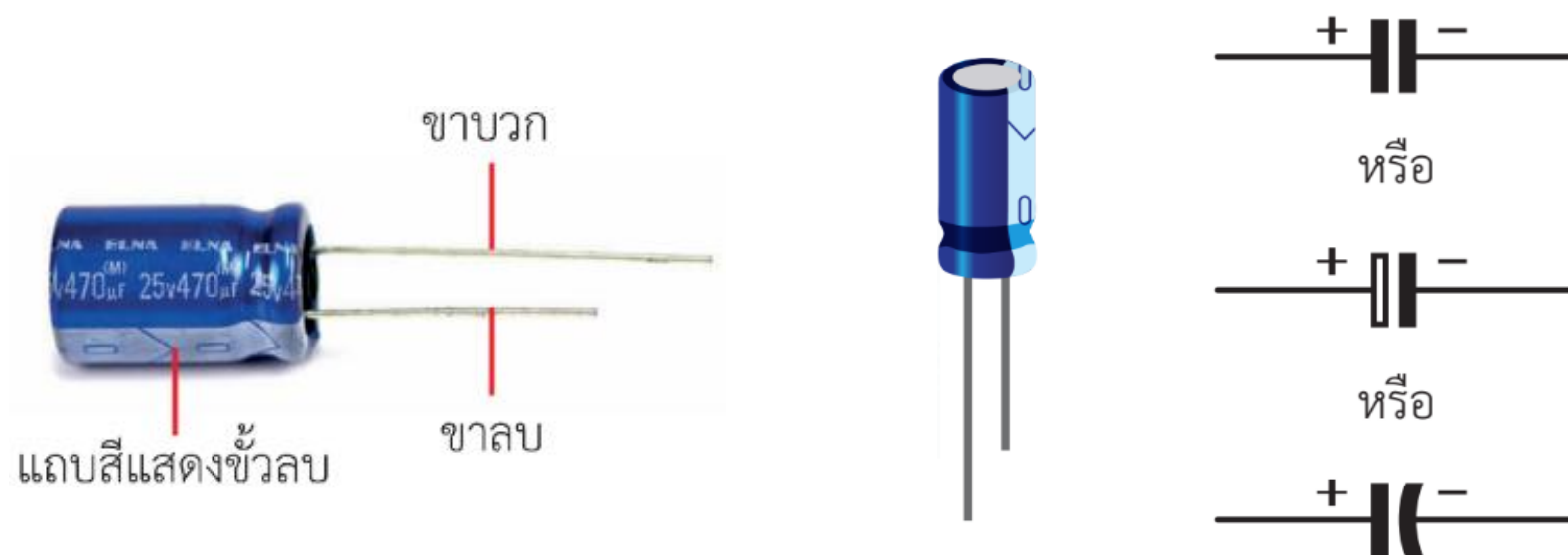

ใบความรู้ที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

สำหรับตัวเก็บประจุที่ใช้ในกิจกรรมที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า เป็นตัวเก็บประจุชนิดที่มีขั้วและมีค่าความจุไฟฟ้าคงที่ **ซึ่งขั้วของตัวเก็บประจุสังเกตได้จากแถบสีแสดงขั้วลบข้างตัวเก็บประจุ** โดยจะมีเครื่องหมายลบบอกเอาไว้ ขาสั้นที่อยู่ตรงกับแถบสีแสดงขั้วลบเป็นขาลบ ส่วนขายาวอีกด้านเป็นขาบวก ในการใช้งานตัวเก็บประจุชนิดนี้จะต้องต่อขั้วให้ถูกต้อง โดยสัญลักษณ์ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวเก็บประจุชนิดมีขั้ว และสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

ใบความรู้ที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

ตัวเก็บประจุสามารถนำมาใช้ในอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ไฟให้แสงสว่างในห้องโดยสารรถยนต์ ซึ่งใช้ตัวเก็บประจุที่อยู่ในวงจรหน่วงเวลาทำให้ไฟในห้องโดยสารยังคงสว่างอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่งเมื่อปิดประตูรถ และใช้ในแฟลชของกล้องถ่ายรูปดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ตัวอย่างการใช้งานตัวเก็บประจุในชีวิตประจำวัน

ใบความรู้ที่ 1

หน้าที่ของตัวเก็บประจุในวงจรไฟฟ้า

ตัวเก็บประจุสามารถนำมาใช้ในอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ไฟให้แสงสว่างในห้องโดยสารรถยนต์ ซึ่งใช้ตัวเก็บประจุที่อยู่ในวงจรหน่วงเวลาทำให้ไฟในห้องโดยสารยังคงสว่างอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่งเมื่อปิดประตูรถ และใช้ในแฟลชของกล้องถ่ายรูปดังภาพที่ 3

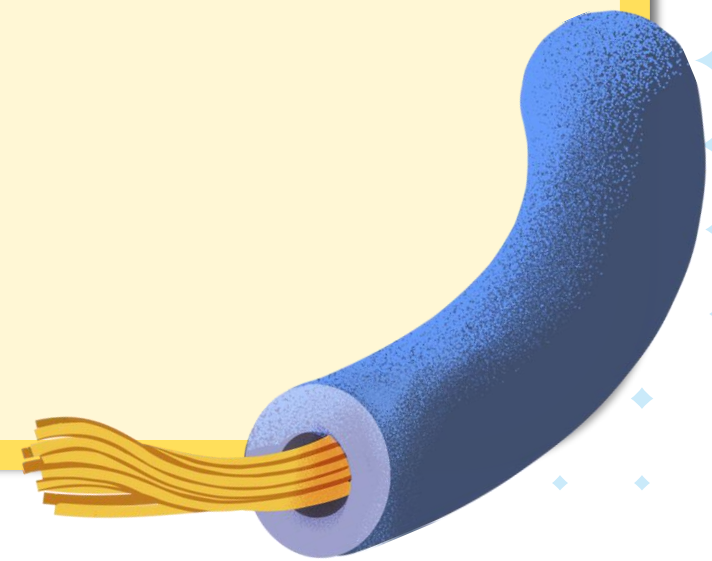

ภาพที่ 3 ตัวอย่างการใช้งานตัวเก็บประจุในชีวิตประจำวัน

สรุปบทเรียน

ตัวเก็บประจุเป็นชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
ทำหน้าที่เก็บและคายประจุไฟฟ้า ซึ่งความสามารถใน
การเก็บประจุไฟฟ้าของตัวเก็บประจุเรียกว่า ความจุไฟฟ้า
มีหน่วยเป็นฟารัด (F)
ตัวเก็บประจุมีทั้งชนิดมีขั้วและไม่มีขั้ว

สรุปบทเรียน

ตัวเก็บประจุในकिจกรรมเป็นชนิดมีขั้ว จึงต้องต่อตัวเก็บประจุชนิดนี้
ให้ถูกต้อง โดยสังเกตขั้วได้จากแถบสีแสดงขั้วลบข้างตัวเก็บประจุ
ซึ่งขาสั้นที่อยู่ตรงกับแถบสีแสดงขั้วลบเป็นขาลบ

ส่วนขายาวที่เหลือเป็นขาบวก สัญลักษณ์ของตัวเก็บประจุ

ในวงจรไฟฟ้าคือ

หรือ

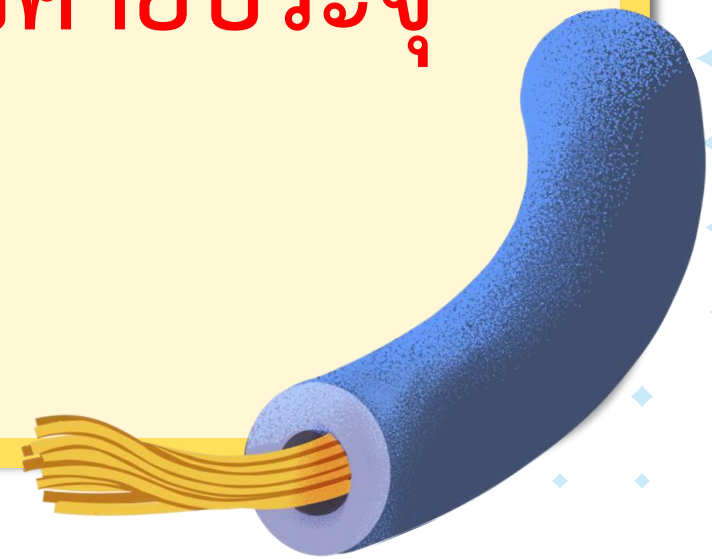
หรือ

สรุปบทเรียน

เมื่อต่อตัวเก็บประจุเข้ากับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า
ตัวเก็บประจุจะรับประจุไฟฟ้ามาเก็บในตัว เรียกว่า **การประจุ**
และเมื่อต่อลวดตัวนำหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
เข้ากับตัวเก็บประจุที่ได้รับการประจุแล้ว
ตัวเก็บประจุจะคายประจุไฟฟ้าออกมา เรียกว่า **การคายประจุ**

สรุปบทเรียน

จากหน้าที่ของตัวเก็บประจุ สามารถนำตัวเก็บประจุไปใช้ใน
อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ไฟให้แสงสว่างในห้องโดยสารรถยนต์
ซึ่งใช้ตัวเก็บประจุที่อยู่ในวงจรหน่วงเวลาทำให้ไฟในห้องโดยสาร
ยังคงสว่างอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่งเมื่อปิดประตูรถ
ใช้ในแฟลชของกล้องถ่ายรูป
และไฟฉุกเฉินในอาคารเมื่อเกิดไฟฟ้าดับ

บทเรียนครั้งต่อไป

หน้าที่ของทรานซิสเตอร์ ในวงจรไฟฟ้า

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง หน้าที่ของทรานซิสเตอร์ในวงจรไฟฟ้า

- ใบงานที่ 1

เรื่อง หน้าที่ของทรานซิสเตอร์ในวงจรไฟฟ้า

- ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง หน้าที่ของทรานซิสเตอร์ในวงจรไฟฟ้า

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

